İKİNCİ BASQI

Mufidul mustefid fi kufri tariki tavhid

TÖVHİDİ TƏRK EDƏNİN HÖKMÜ BARƏSİNDƏ FAYDALI SÖZ

Müəllif:

Şeyxulislam Mücəddid Alləmə

Muhəmməd ibn Əbdülvəhab

TƏRCÜMƏ EDƏN:

Əbu Əbdurrahmən

Ön söz

Həmd yalnız aləmlərin Rəbbi olan Allaha aiddir. Ona həmd edir, Ondan yardım və bağışlanma diləyir və Ona tövbə edirik. Nəfislərimizin şərindən və əməllərimizin pisliklərindən Allaha sığınırıq. Allah kimi hidayət edərsə onu heç kimsə azdıra bilməz. Və kimi azdırarsa onu heç kimsə hidayət edə bilməz. Biz şahidlik edirik ki, Allahdan başqa ibadətə layiq və haqqı çatan məbud yoxdur, O bu ilahlığında təkdir və onun bu ilahlığında heç bir şəriki yoxdur və şahidlik edirik ki, Muhəmməd ﷺ Onun qulu və elçisidir.

Allah onu hidayət və haqq olan dinlə göndərmişdir ki, bütün dinləri üstələsin (yox etsin) və buna Allah özü şahid olaraq yetər. Allahın salamı və salatı Muhəmmədə və onun ailəsinə, əshabına və onlara gözəl şəkildə tabe olanlara olsun.

Və sonra bilmək lazımdır ki, günümüzdə müsəlmanlar arasında ən çox ixtilafa səbəb olan məsələlərdən biri də "təkfir"-yəni müəyyən bir şəxsə küfür hökmünü verməklə bağlı olan məsələdir. Bu məsələdə bəziləri hədlərini aşaraq cahilliyi mütləq şəkildə inkar etmişlər. Digərləri isə hər bir halda şirk və ya küfr etmiş kəsin cahil olduğunu bildirərək, cahilliyə mütləq şəkildə üzür görmüşlər. Belələrinin halı daha da şiddətlidir. Çünki, bu kəslərə görə küfr sadəcə etiqadla olur. Şübhəsiz ki, bu onların sələfiləri olan ğulat Murcialarıın rəyidir. Ancaq əhli sünnətə görə müsəlman dili ilə söylədiyi bir sözə etiqad etmədiyi halda belə kafir ola bilər. Həmçinin bu küfr, qəlbinin etiqadı və əməllərin icrası ilə də baş verə bilər.

Buna görə də bu gün tövhidi bu ümmətin qəlbində bərqərar etmək və şirkin nə dərəcədə dəhşətli bir günah olduğunu anlatmaq lazımdır. Və həmçinin də biz tövhid kəliməsinin tələblərindən olan "dostluq və düşmənlik" əqidəsini bərpa etməyin vacibliyini anlamalıyıq. Hətta Allahın bizə ədavəti və düşmənçiliyi vacib bildiyi kəslərə islam hökmü verərək, onları bizim düşmənlərimiz olduqları halda özümüzə qardaşlar hesab edib, Allahın dininə müxalif olmayaq.

Bu məsələ olduqca vacib olduğu kimi də, olduqca təhlükəlidir. Çünki bir insana müsəlman olduğu halda, kafir hökmü vermək necə təhlükəli məsələdirsə, digər bir kafirə də müsəlman hökmü vermək bir o qədər təhlükəli məsələdir. Biz bu iki hökmün Allahın hökmləri olduğunu unutmamalıyıq.

Bu səbəbdən də biz bu məsələni elim əhlinə qaytarmağı özümüzə vacib bildik. Bunun bizim üçün iki səbəbdən faydası vardır.

1. Bu məsələnin həqiqətinin üzə çıxması. Çünki, tərcümə etdiyimiz kitabın müəllifi, tövhid və şirk məsələlərində ümmətin ən böyük alimlərindən olan Muhəmməd ibn Əbdulvəhabdır. Məs bu məsələləri onun fəhmi ilə öyrəncəyimizdə böyük fayda vardır. Şeyx bir çox böyük alimlərin və ümmətin ən səhih məzhəbləri olan dörd məzhəbin və İbn Teymiyyə, İbn Qəyyum kimi ictihad dərəcəsinə çatmış alimlərin fəhmləri ilə bu məsələni açıqlamış, ifrat və təfrit arasında olan haqq yolu bəyan etmişdir.
2. Bir çox müasir bidətçilərin şeyx Muhəmməd ibn Əbdülvəhabın guya cahilliyi mütləq şəkildə üzür görməsini və qəbirlərə ibadət edənlərin müsəlman olmalarına etiqad etdiyini iddia edirlər. Və bu sözləri nəinki şeyxə hətta, İbn Teymiyyəyə və İbn Qəyyuma (Allah onların hamısına rəhm etsin) nisbət edirlər. Bu kəslərin halı, elə şeyxin dövründə yaşayan tövhid düşmənlərinin halları ilə eynidir.

Məs bu səbəbdən də şeyx bu cür islam düşmənlərinin əqidələrini ifşa etmək üçün bu kitabı yazmışdır. Və burada Allaha şərik qoşaraq tövhidi tərk edən müşriklərin təkfirində tərəddüdə və şəkkə yer olmayacağını bəyan etmişdir.

Risalənin yazılma səbəbi.

Şeyxin(Allah ona rəhm etsin) bu risaləni yazmasına səbəb, Hərmələ sakinlərinin islam dinindən çıxmaları və mürtəd olmaları barədə verilən fətvaya, bəzi özünü elmə nisbət edən adamların bu fətvaya müxalif olmaları olmuşdur. Bu səbəbdən də şeyxdən bu məsələyə aydınlıq gəlməsi və müsəlmanlara şübhə salanlara qarşı qətiyyətli cavab verməsi üçün bir kitab yazması istənilmişdir.

Hərmələ əhli, tövhid əhlinə dil uzadaraq onlara qarşı malları dilləri və əlləri ilə cihad etmişlər. Və bu işdə digərlərinə yardım etmişlər. Bu da onların mürtəd olmalarına səbəb olmuşdur. Və öz adətlərinə münasib olaraq ğulat Murcialar ayağa qalxaraq insanların qəlblərinə müxtəlif şübhələr salaraq, onları təşvişə salmaq istəmişlər. Və müsəlmanı nə edirsə etsin, müəyyən olaraq təkfir olunmayacağını bildirmişlər. Çünki , O lə iləhə illə Allah deyir və özünü islama nisbət edir. Baxmayaraq ki, onların bu əməllərinin şirk və küfr olduğunu da etiqad edirdilər, yalnız

onların təkfirinə müxtəlif üzürlər gətirərək şeyxi Xaricilikdə ittiham edirdilər. Bu cür insanların içərisində şeyxin qardaşı olan **Süleyman ibn Əbdülvəhabı** da misal çəkmək olar. Onun bu barədə şeyxə məktubu da var. Bəzi elim əhli bu risalənin məs ona rəddiyə olduğunu da bildirmişlər. Belə ki, şeyxin risalədəki bəzi sözləri də buna şahiddir.

Bu və bunun kimi şübhələrə cavab olaraq Şeyx (Allah ona rəhm etsin), öz qələmi ilə onların əqidələrinin batil olduğunu bəyan etmişdir. Şeyx, Allahın və onun Rəsulunun ﷺ nəzdində, küfr və ya şirk işləyən müəyyən insanın hökmünün nə olduğunu bəyan etmişdir. Və bildirmişdir ki, Rəsulullahın ﷺ və onun əshabının və onlardan sonra gələn imamların əqidələrinə görə, Allahla yanaşı ilah tutan, Allahın düşmənlərini özünə dost tutan, şəriətdən bir şeyə istehza edən, quranın hökümlərindən bir hökmü inkar edən, Allahın şəriətindən bircə şeyi belə dəyişdirən (hakim), quran və sünnətdən bircə hökmü inkar edən adam, haramlığı açıq aydın bilinən bir şeyi halal edən hər bir kəsin müəyyən olaraq təkfir olunması vacib bir məsələdir. Və şeyxin bu risaləsi, mütləq şəkildə cahilliyi üzür görənlərin, bu batil və heç bir dəlilə söykənməyən fikirdən dönmələri üçün gözəl bir vasitə və hüccətdir.

Bu və bunun kimi məsələləri əhatə etdiyi üçün, bu kitabın bu gün bu ümmət üçün faydalı bir kitab olduğunu düşündük. Və həmçinin də haqqı axtaranlar üçün, əsil hüccət olduğuna etiqad edərək onu Allahın izni ilə sizə təqdim edirik***. Əziz muvahid qardaşım və bacım, Uca olan Allaha and içirəm ki, bu kitab da, bir vergül belə faydasız deyil. Onun üçün bu kitabı adi bir kitab kimi oxuma.*** Uca Allahdan bu əməlimizin onun rizası üçün olmasını bizlərə nəsib etməsini və bütün müsəlman qardaş və bacılarımıza faydalı olmasını istəyirik. Rəbbimiz bütün müsəlmanları sabit etsin.

Həmd və şükür yalnız aləmlərin Rəbbi olan Allahadır. Onun Rəsulu Muhəmmədə və onun əshabına və əhli beytinə və qiyamətə qədər onlara gözəl şəkildə tabe olanlara Allahın salatı və salamı olsun.

Şeyxdən müsəlmanlara fayda verəcək bir kitab yazması tələb olundu və şeyx, (Allah ondan razı olsun) bu kitabı yazdı.

Rəhman və Rəhimli olan Allahın adı ilə .

Ona sığınırıq və Ona təvəkkül edirik.

İmam Müslim(Allah ondan razı olsun)öz səhihində, Amr ibn Abbas Əs Suləmidən (Allah ondan razı olsun) rəvayət edərək buyurur; Mən islamdan öncə insanlar heç bir din üzərində olmadıqlarını, onların zəlalətdə olduqlarını zənn edirdim və onların bütlərə ibadət etdiklərini düşünürdüm. Daha sonra Məkkədə bir kişinin, yeni bir dinə dəvət etdiyini eşitdim. Elə o an öz miniyimə mindim və onun yanına gəldim. Onu ﷺ öz qövmünün təqiblərinə məruz qalan vəziyyətdə gördüm. Yanına gəldim :

-Sən kimsən deyə soruşdum?

-Mən Allahın nəbisiyəm deyərək cavab verdi.

-Nəbi nə deməkdir deyə soruşdum?

-Məni Allah göndərib deyə cavab verdi

-Allah səni nə üçün göndərib deyə soruşdum?

-Allah məni qohumluq əlaqələrini qorumaqla, bütləri qırmaq və Allaha ibadət edib ona heç bir şeyi şərik qoşmamaqla göndərib, deyə cavab verdi.

-Səninlə bu işdə bərabər kimlər var diyə soruşdum ?

- Bu gün mənimlə bu işdə həm qullar, həmdə azad insanlar vardır. Əbubəkir və Bilal (Allah onlardan razı olsun) mənimlədir deyə cavab verdi.

-Məndə sənə tabe ola bilərəmmi? diyə sordum.

-Doğrusu sən bu gün bunu bacarmazsan: Məgər sən mənim və insanlarin bugünkü hallarını (fərqimizi) görmürsənmi?

Ən yaxşısı sən öz əhlinə dön. Nə zaman mənim öz dəvətimi izhar etdiyimi görsən, onda mənə qoşularsan.

Mən əhlimə geri döndüm və Rəsulullahﷺ öz dəvətini izhar edənədək orada qaldım. Mədinədən gələn bir qrup kişidən, Rəsulullahın ﷺ Mədinəyə hicrət etməsini eşitdim. Onların yanlarına gələrək soruşdum.

-O Mədinəyə gələn kişi nə edir ?

-İnsanlar ona tərəf axnaşırlar. Qövmü onu öldürmək istəyib, lakin bacarmayıblar deyə cavab verdilər.

Bir qədər sonra məndə Mədinəyə gəldim. Rəsulullahın ﷺ yanına gələrək, Ondan soruşdum :

-Ya Rəsulullahﷺ ,məni xatırladınmı?

-Bəli xatırladım, sən Məkkədəki mənim yanima gələn adamsan, diyə cavab verdi .

-Ya Rəsulullah ﷺ Allahın sənə öyrətdiyi və mənim də cahil qaldığım o şeyləri mənə öyrət. Mənə namaz barəsində xəbər ver dedim.

-Sübh namazını qıl, sonra günəş çıxıb yüksələnə qədər, namaz qılma. Həqiqətən də günəş şeytanın buynuzlarının arasından çıxır və bu an ona kafirlər səcdə edirlər. Sonra yenə namaz qıl, həqiqətən də o namazda iştirak edənlər və o namaza şahidlik edənlər var. Sonra kölgə bir nizə uzunluğuna çatanda namazı dayandır, həqiqətən də o an cəhənnəm əridilir. Sonra yenə namaz, günəş batdığı zaman namazı dayandır. Çünki günəş şeytanın buynuzlarının arasında batır və o an kafirlər ona səcdə edirlər. Diyə cavab verdi.

Sonra səhabə (Allah ondan razı olsun) hədisi sonuna qədər rəvayət edir .

Əbul Abbas(Ibn Teymiyyə Allah ona rəhm etsin)buyurur: Peyğəmbər ﷺ namazı günəşin çıxdığı və batdığı vaxtlarda qılmağı qadağan etmişdir. Bu qadağanın səbəbi, həmən vaxtlarda, kafirlərin günəşə səcdə etmələridir.

İnsanların çoxunun Günəşin çıxması və batmasını, şeytanın buynuzlarının arasında baş verməsindən və bu an kafirlərin günəşə səcdə etmələrindən, xəbərləri olmasa da, Rəsulullah ﷺ o vaxt ibadəti qadağan etmişdir. Bu qadağanın səbəbi isə, müsəlmanları kafirlərə bənzəməkdən, çəkindirməkdir. Hər kəs bilir ki möminlər, öz səcdələrini yalnız Allaha edirlər. Lakin Rəsulullahﷺ kafirlərlə, müsəlmanların,

eyni vaxtda səcdə etmələrini və onların ibadət şəklinin biri-birinə bənzəməsini görərək, bu ibadəti qadağan etmişdir.

Və həmçinin namaz qılınarkən, hər hansi bir ağacın və ya başqa (Allahdan qeyri ibadət olunan) əşyaların sağ tərəfdə qalması da, bu səbəbdən vacibdir. Allaha, o əşyalarla üz-üzə duraraq ibadət etməyin qadağan olması da, bu hikmətə dayanmaqdadır. Həmçinin də, Rəsulullah ﷺ hər hansı bir insanla üzbəüz duraraq Allaha ibadət edilməsini də qadağan etmişdir. Çünki bu əməl Allahdan qeyrisinə ibadət edənlərin əməllərinə bənzəyir. Şeyxin kəlamının sonu.....

Öz nəfsini hesaba çəkən hər bir müsəlman, bu hədisdəki ibrətləri düşünməlidir. Və bilməlidir ki Allah, öz Nəbilərinin və onlara tabe olan möminlərin xəbərlərini bizlərə bildirir ki, biz onların halları ilə öz halımızı müqayisə edərək ibrət alaq. Və həmçinin kafir və münafiqlərin də hallarını bizə xəbər verir ki, onlardan və onlara bənzəyənlərdən də uzaq olaq.

Bu hədisdə ki, böyük faydalardan biri də; Bu cahil ərəb kisinin, öz qəlbindəki xeyrə və dinə olan sevgisi səbəbindən Məkkədə ki bir şəxsin, insanların üzərində olduqları dindən, müxalif bir dinə dəvət etdiyini eşitdiyi zaman, səbir edə bilmədi və öz miniyinə minərək, Rəsulullahın gətirdiyi olan o elmi öyrənmək üçün, Onun yanına gəldi. Bu insanın halı, Allahın bu ayəsini necə gözəl izah edir:

﴿وَلَوْ عَلِمَ ٱللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا﴾

”Əgər Allah onlarda bir xeyir bilsəydi” yəni dini öyrənməyə həris olmalarını bilsəydi;

﴿لَّأَسْمَعَهُمْ﴾

“onda mütləq onlara (öz dinini) eşitdirərdi.”

Yəni mütləq onları başa düşən (fəhmli) edərdi. Və bu ayə dəlildir ki, günümüzdəki insanların əksəriyyətinin cahil və fəhmsiz olmalarının səbəbi, onların qəlblərində, dini öyrənməyə hərisliyin olmamasıdır. Bu səbəbdən də, Allahın onlara (dinini) eşitdirməməsi ədalətlidir.

Həmçinin bu hədisdən bilinir ki, insanın alçalmasının və rəzil hala düşməsinin əsas səbəbi, dinini öyrənməyə həris olmamasıdır. Əgər O cahil insan, (hədisdəki səhabə) haqqı öyrənmək üçüm və bu tələb olunan məqsədə çatması üçün o qədər yolu gəldisə, bu gün özlərini peyğəmbərlərin davamçıları adlandıran o kəslərə, bu cahilliklərinə görə nə üzr ola bilər ki?

Hələ bir üstəlik onlara dindən az və ya çox nələrsə də, artıq çatmışdır. Bununla yanaşı onları öyrədən kəslərin ətraflarında mövcud olmasına baxmayaraq, haqqı öyrənmək üçün, başlarını belə qaldırmaması, onlara hansı üzrü gərəkdirə bilər ki?

Əgər Onlar hər hansı bir məclislərdə (elim məclislərində) olsalar, və ya (kimlərdənsə haqqı) eşidsələr belə sadəcə Allahın bu ayəsində dediyi kimi özlərini aparərlar;

﴿مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ۝٢ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ﴾

“Rəbləri tərəfindən onlara nə yeni öyüd nəsihət gəldisə, onu eşidən kimi əyləncəyə və məsqərəyə çevirdilər. Bu onların qəlblərinin (haqqa qarşı) laqeyid qalmasından belədir”

Həmçinin bu hədisdə olan böyük ibrətlərdəndir ki ;

Nə zaman ki O şəxs, Rəsulullahdan ﷺ “məni Allah göndərib” kəlməsini eşitdi, həmən nə üçün göndərildiyinin səbəbini soruşdu. Yəni dinin məqsədini öyrəndi.(Yəni o özü getdi və öyrəndi)

Həmçinin faydalardan:

İlahi risalənin əsas məqsədinin heç bir şəriki olmayan Allahı, ibadətdə təkləşdirmək və saxta məbudları qırmaq və məhv etməkdir. Və bilmək lazımdır ki, məbudları qırmaq və məhv etmək üçün mütləq**, şiddətli ədavət və qınından çıxarılmış qılınc olarsa mümkün olar: Elə ona görə bu risalənin (dinin) məqsədi barədə diqqətlə düşün.** (Ədavət və düşmənçilik olmazsa din də olmaz)

Həmçinin faydalardan;

Bədəvi ərəb tövhidin məqsədini başa düşmüşdü və anladı ki, əzəmətli və misli olmayan böyük bir işdir və başa düşdü ki, bu yol qəriblərin yoludur. Elə bu səbəbdən də, Rəsulullaha ﷺ tabe olanların kimlər olduğunu soruşdu.

Rəsulullah ﷺ qullar və azad insanlar diyə cavab verdi. Və bildirdi ki, bunlardan başqa bütün alimlər, başçılar və onlara tabe olan avamlar belə bu işdə Rəsulullaha ﷺ müxalifdirlər, sadəcə və sadəcə o iki nəfərdən başqa. Məhz bu açıq aydın dəlildir ki, haqq sayca azlıqda olanların yanında olur. Batil isə bütün yer üzünə yayılır.

Əl Fudeyl bin İyad (Allah ona rəhm etsin) buyurur:

"Haqqa tabe olanların azlığı səni təşvişə salmasın. Batilə qurşanıb həlak olanların sayları da səni qürurlandırmasın."

Və ondan da yaxşını isə Allahu təala buyurur:

﴿وَلَقَدْ صَدَّقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُۥ فَٱتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٢٠﴾.

"İblisin onlar barəsindəki zənni doğru çıxdı. Bir dəstə mömindən başqa, qalanları onun toruna düşdülər."

Imam Buxarı və Müslimin səhihində rəvayət etdikləri hədisdə hər min nəfərin, doqquz yüz doxsan doqquzu cəhənnəmə və yalnız bir nəfərin cənnətə düşəcəyini Rəsulullahﷺ söylədiyi zaman hədisi eşidən səhabələr ağlamağa başladılar. Sonra Allah Rəsuluﷺ buyurdu:

"Həqiqətən də elə bir peyğəmbərlik risaləsi olmadı ki, cahilliyə (müşriklərinin) üzərinə göndərilmiş olmasın və onlardan camaatlar ora (cəhənnəmə) atılacaqdır. Əgər dolmazsa, cəhənnəm münafiqlərlə doldurulacaq".

Imam Tirmizi (Allah ona rəhm etsin) bu hədisə həsən səhihdir demişdir.

Əgər insan bu hədis barəsində düşünərsə, islamın necə başlamasını və Rəsulullaha ﷺ tabe olanların kimlər olduğunu başa düşər. Və sonra bütün bunlara Peyğəmbərin ﷺ imam Müslimin səhihindəki ***"Islam qərib başladı və başladığı kimi elə qəribdə dönəcək"*** hədisini də əlavə edərsə və **Allah da, bunu dərk etməyi ona müvəffəq edərsə**, **bu məsələnin incəliyi ona aydın olar və Fironun davamçılarının gətirdiyi bu şübhə ondan düşər:**

﴿فَمَا بَالُ ٱلْقُرُونِ ٱلْأُولَىٰ﴾

“Bəs onda əvvəlkilərin aqibəti nə olacaq.”

Həmçinin qureyşin gətirdiyi bu hüccətin də batil olduğunu anlayar:

﴿مَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِي ٱلۡمِلَّةِ ٱلۡأٓخِرَةِ﴾

“biz bunu (bu əgidəni) axirincilardan başqa (sizdən əvvəl) heç kimdən eşitməmişik”.

Əbul Abbas (Ibn Teymiyyə)*“İqtida sirat əlmustəqim”* adlı kitabında Uca Allahın bu ayəsi barədə buyurur:

﴿وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيۡرِ ٱللَّهِ﴾

“ Və nələr ki, Allahdan qeyrisi üçün kəsilir.”

Ayənin zahirindən görsənir ki, Allahdan qeyrisi üçün kəsilən haramdır, istər onun üzərində Allahın ismi zikr olunsun və ya zikr olunmasın bu hökmü dəyişdirməz. Bunun haram olması, Məsihin və başqalarının adını zikr edilərək kəsilmiş ətlərin haram olmasından daha aydin və zahirdir.

Necə ki, Allaha yaxinlaşmaq uçun, Onun adını zikr edərək kəsdiklərimizin, sadəcə yemək üçün kəsdiklərimizdən, daha savablı olduğu hər kəsə məlumdur. Həqiqətən də Allaha namazla orucla, ibadət etmək, bir işə başlayarkən Bismillah deməkdən daha əzəmətli ibadətdir.

Və Allahdan qeyrisinə ibadət etmək, ondan qeyrisindən yardım istəməkdən daha əzəmətli küfrdür.{1}Əgər bir kəs Allaha yaxınlaşmaq niyyəti ilə ondan başqası üçün qurban kəsərsə, Allahın adı ilə kəssə belə

mütləq o ət haram olar. Necə ki, bu gün ümmətdən olan bir qrup münafiqlər, bu əməli edirlər. O mürtədlərin kəsdikləri hər bir halda haram sayılsa da, bu əsas iki səbəbdən haramdir.{2}

Və buda Məkkədə və başqa yerlərdə hal-hazırda cinlər üçün kəsilənlərlə eynindir. İbn Teymiyyənin kəlamının sonu .....

Bu gün Allahın dinin düşmənləri Şeyxə (İbn Teymiyyəyə) nisbət edərək bildirdilər ki, guya şeyx müəyyən şəxsi təkfir etməyib.

Allah səni müvəffəq etsin. Bax gör Şeyxulislam (Allah ona rəhm etsin) bu ümmətdən olan və Allahdan qeyrisinə qurban kəsənləri necə təkfir edir. Və açıq aydın bildirir ki, o münafiqlər bu əməlləri ilə mürtəd olublar. Şübhəsiz ki, bu da müəyyən şəxs üçün deyilib. Çünki kəsilmiş ətin haram olması yalnız və yalnız müəyyən şəxs üçün deyilir.

Yuxarıda zikr etdiyimiz elə həmin kitabında, Şeyxulislam (Allah ona rəhm etsin) buyurur: "Cahilliyə dönəmində ibadət olunan üç ən böyük tağutlar; lat, manat və uzza idi. Və onların üçü də ərəblərin ərazilərində idi:

-O ki qaldı lata onun Taif əhlindən olan saleh bir kişi olduğu zikr olunur. Həccə gedənlər üçün halva bişirib paylayardı. O, öldükdən sonra qəbrinin üzərində türbə tikdilər .

-O ki qaldı uzzaya, Məkkə əhlinə məxsus olub, Arafaya yaxın bir məkanda yerləşən ağac idi və onun ətrafında həm qurban kəsilir, həm də dualar edilirdi.

-O ki qaldı manata, o Mədinə əhlinə məxsus idi və Mədinənin Qadid adlanan bölgənin kənarında yerləşirdi.

1.Çünki ibadət etmək uluhiyyət tövhidinə aiddir və məhz bu tövhid tələb olunandır.

2.Şeyx səbəbləri burada zikr etməsə də, İbn Teymiyyə(Allah ona rəhm etsin)iki səbəbi belə izah edir:

1. Allahdan qeyrisi üçün kəsdiklərinin şəriətdə haram olması.

2.Onların mürtəd olması və mürtədlərin kəsdikləri şəriətdə haram olması.

Bax Fəthul Məcid kitabı "Tövhidin fəziləti" babına . Həmçinin "iqtida sirat əl müstəqim" kitabında 259 səhifə bax.

Məhz bu səbəblərdən kim ərəb müşriklərinin hallarını və onların o bütlərə (saleh insanların sürətlərinə) ibadətlərinin hansı şəkildə baş verməsini bilərsə, onda mütləq Allahın qadağan etdiyi şirk və onun növləri, o kəs üçün aydın olar. Və əgər Quranın mənasını başa düşmək istəyərsə, onda Rəsulullahın ﷺ zamanındakı ərəblərin hallarına baxsın. Həmçinin də Əl Əzraqi və başqa alimlərin Məkkədə bas verən hadisələr barədə dedikləri sözlərə nəzər salsın.

O ZAMAN MÜŞRİKLRİN AĞACLARI VAR İDİ VƏ ONLAR O AĞACA SİLAHLARINI ASARDILAR VƏ ONU "ZƏTUL ƏNVAT" DEYƏ ADLANDIRAR-DILAR VƏ BƏZİ İNSANLAR;

-Ya Rəsulullah bizə də onların ağacları kimi, "zatul ənvat" düzəlt, dedilər.

- Rəsulullah; ﷺ "Allahu əkbər. And olsun ki, mütləq siz özünüzdən əvvəlkilərin yoluna uyacaqsınız" deyə buyurdu. Və sadəcə ağaca silahlarını asaraq, onun ətrafında oturmağı kafirlərə bənzəməsinlər deyə inkar etdi.[1]

Əgər Rəsulullah ﷺ mücərrəd bənzəməyə görə belə şiddətlə inkar etmişdisə, bəs görəsən onda bundan daha şiddətli olan şirkin özünü necə edərdi?

Sonra eyni adlı kitabinda şeyxulislam İbn Teymiyyə (Allah ona rəhm etsin) buyurur: "Və bunun kimi Dəməşqdə olan məkanların birin də, **"Əl məscidi"(Ələm məscidi) adlanan bir məscid də, əl şəklində olan bir şey var idi, onun Əli ibn Əbu Talibin (Allah ondan razı olsun) əlinin timsalı olduğunu iddia edirdilər**, hətta Allah o **bütü** dağıtdı. Belə məkanlardan ərəb yarımadasında çoxdur."

Sonra şeyx Rəsulullahın ﷺ qəbrinin yanında namaz qılmağın qadağan olması barədəki çoxsaylı hədisləri zikr edərək, bu qadağaya səbəb kimi isə: Bu əməllərin şirkə götürən qapılardan olmasını Şafi, Maliki və Həmbəli məzhəbinin imamlarından rəvayət edir.

1.**Allah rəsulu sadəcə müşriklərə bənzəməyi inkar etmişdir. Və bu da günümüzdə sahibələri şirkdə ittiham edənlərə Şeyxin fəhmi ilə gözəl cavabdır. Bu səbəbdən də şeyx "şübhələrin kəşfi" kitabında bu dəlili müşriklərin şübhəsi kimi qələmə vermişdir.**

Allahu təala buyurur:

﴿وَقَالُوا لَا تَذَرُنَّ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا

“Onlar dedilər; ilahlarınız olan vəddi, suadı, yağusu, yəuqu və nasrı əsla tərk etməyin.”

Sələflərdən Ibn Abbas və başqaları ayənin bu hissəsində zikir olunan isimlərin, Nuhun ﷺ qövmündə yaşamış salehlərin adları olduğunu bildirmişlər. O vaxt ki, onlar öldülər, insanlar onların qəbirlərinin yaninda əyləşib onları yad edirdilər. Daha sona bu əməl onların timsallarını düzəltməyə və ən sonunda isə,(tövhid elminin unudulması ilə) o timsallara ibadət olunması ilə nəticələndi. Bunu imam Buxari, İbn Cərir və başqaları (Allah onlara rəhm etsin) öz təfsirlərində qeyd etmişlər.

Və bütün bu əməllərin nəticəsi ilə baş vermiş şirklər səbəbindən, Rəsulullahﷺ peyğəmbərlərin qəbirləri üzərində məscidlər tikənləri və o məkanları ibadətgahlara çevirənləri lənətləmişdir. Və məlumdur ki, rəsulların qəbirlərinin torpağı nəcis deyildir. O zaman demək ki, qadağanın səbəbi, mücərrəd bənzəməyi inkar etmək məqsədini güdür. Və Rəsulullahﷺ öz nəfsi üçün; *“mənim qəbrimi ibadət olunan məkana çevirməyin diyə əmir etmişdir.”*

Bil ki, bunun qadağan olunması, günəşin çıxması və batması anında olan ibadətin qadağan səbəbi ilə eynidir. Və buradaki məqsəd, o anda namaz qılan və ya dua edən müsəlmanın, bu əməlləri yalnız Allah üçün etməsinə baxmayaraq, kafirlər ilə eyni vaxtda və eyni şəkildə (səcdə) ibadət edərək, bu vaxtda olunan ibadətlərin, kafirlərin ibadətinə bənzəməsindən qorxduğu üçün, qadağa qoyulmuşdur. Bu qadağa nə vaxtsa Allaha günəş vasitəsi ilə ibadət edilməsinin qarşısını almaq üçündür tətbiq edilmişdir. Çünki bu iki ibadət növü artıq baş verməkdədir. Həqiqətən də insanlardan bəziləri duaların bəzi növlərini günəşə və ulduzlara sərf etməkdədirlər və bu ən dəhşətli şirklərdəndir. Əvvəlkilərin və sonrakıların azmasına məhz bu əməllər səbəb olmuşdur. Hətta özünü islama nisbət edənlərdən belə, bu şirkə düşənlər vardır.

Və Abu Məşər Əlbəlxi, Səbit ibn Qurra kimi bəzi məşhur insanlar və onların mislində olanlar bu barədə kitablar yazmışlar və müşriklərin məzhəbinə müvafiq olaraq şirkə düşmüş, cibtə və tağutlara iman gətirmişlər. Hətta onlar özlərini Allahın kitabına nisbət edirlər, necə ki bu barədə Allah buyurur:

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُؤْمِنُونَ بِٱلْجِبْتِ وَٱلطَّٰغُوتِ﴾

”Kitabdan nəsibi olanların cibtə və tağuta iman gətirdiklərini gördünmü?” Şeyxin kəlamının sonu........

Bax Allah sənə rəhm etsin, bax gör Allah qəlblərini haqdan azdırdığı insanlar, necə də bu imama nisbət edərək, guya şeyxulislamın müəyyən şəxsi təkfir etmədiyini bildirirlər.

Bu necə ola bilər ki, hansı ki Şeyxulislam, Şafi məzhəbinin böyük alimlərindən olan Fəxrəddin Razi və böyük yazarlardan olan Əbu Məşərin və başqalarının isimlərini zikr edərək onlarin kafir və mürtəd olaraq islamdan çıxmalarını zikr etmişdir.

Və kəlam əhlinə rəd verərkən, şeyx Fəxri Razinin kitablarında yazdığı şeyləri bildirərək, beləsinin müsəlmanların icması ilə mürtəd olduğunu söyləyir. İnşallah şeyxin bu barədə ki sözlərini, daha sonra zikr edəcəyik.

Və həmçinin şeyxülislamın, müşriklərin lat və uzzaya etdikləri əməllərinin bu gün, Dəməşqdə və başqa yerlərdə olunan əməllər ilə eyni olması barədəki sölərini və “zətul ənvat” barədəki sözlərini də diqqətlə düşün. Bütün bunlar mücərrəd bənzətməyə görə deyilmiş sözlərdir. Bəs onda şeyx bundan daha şiddətli olan şirkin eynisini edənlər barədə nə dəyərdi?

Görəsən qəlblərində xəstəlik olanlar bundan sonra şeyxin daha hansı sözündən tutacaqlar?

Mən Şeyxulislamın (Allah ona rəhm etsin) o sözünü zikir edəcəyəm ki, hansı ki qəlbləri haqdan azanlar bu sözləri öz azğınlıqlarına dəlil kimi gətirirlər:

“Mən insanların içində, müəyyən bir şəxsə peyğəmbərlik risaləsi çatmamış kafirlik, bidətçilik, fasiqlik və asilik nisbət olunmasını ən çox qadağan edənlərdənəm.

Əgər risalə çatdıqdan sonra ona müxalif olarsa, onda beləlari kafir və ya fasiq və ya günahkar sayılirlar.”

Şeyxulislamın kəlamının sonu........

Bu şəkildə gələn müəyyən şəxsin təkfirində Şeyxulislamın (Allah ondan razi olsun) bu kəlamı ilə bütün məsələlərdə bizdə razıyıq.

Bəli əgər bir şəxs hər hansı bir məsələdə anlaşılmazlığa düsərsə, O şəxsə həmin anlaşılmazlığı izah etməyənə qədər biz onu təkfir etmərik. Və buradakı maneə hüccətdən qabaq təkfirin qadağası maneəsidir.

Yox əgər hüccət çatıbsa onda O şəxsin, halına uyğun kafirliyinə, fasiqliyinə və ya asiliyinə hökm verərik.[1]

1.Bu yerdə bəzi özlərini sələfə nisbət edərək alimlərin, “ hüccət çatmamış təkfir etmərik” kimi sözlərini öz batil məzhəblərinə dəlil gətirənlərin, bu cür şübhələrini ifşa edək. Əhli sünnə alimləri, aşağıda zikir olunan insanlara dünya hökmlərində heç bir üzrün olmadığı barəsində icma etmələrini zikr edək;

“Öyrənmək və soruşmaq imkanı olan kəslərin, həmçinin müsəlmanların yaşadıqları yerlərdə yaşayanlara, dində tövhid və şirk kimi, içki, zina, faiz və donuz ətinin yeyilməməsi kimi hər kəsin bilməsi zəruri olan zahiri məsələlərdə, quranın çatması ilə dünya hökmlərində heç bir üzrün olmamağı barədə, əhli sünnətin alimlərini icma etmişlər. ”

Indi isə bu qaydanı öz kitablarında zikr edən alimlərin adlarını zikr edək.

1- Şeyxulislam ibn Teymiyyə: “Əl-Fətava” (22/16)

2- İmam İbn Qəyyum: “Tariku’l-hicrəteyn”17-ci təbəqənin şərhi (s.412)

3- Muhəmməd bin Əhməd əs-Səmərqəndi əl-Hənəfi: “Mizanu’l-Usul” (1/171)

4- Müfəssir imam Bəydavi: “Et-Təfsir” (1/47)

5- İbnu’l-Ləhhəm əl-Hənbəli: “el-Qavaid və’l-fəvaid əl-usuliyyə” (s.58)

6- Əl-Mukri olaraq bilinən Muhəmməd b. Əhməd əl-Kuraşi ət-Tilmisani əl-Maliki: “Əl-Kavaid” (2/412)

7- Şeyxulislam Muhəmməd b. Əbdülvəhab: “Əd-Durarus-səniyyə” (8/16)

8- Süleyman b. Səhmən ən-Nəcdi: “İrşədu’t-Talip” (s.11)

9- Əl-Kərəfi əl-Məliki: “Əl-Furuk” (2/150)

10- İbn Rəcəp əl-Hənbəlî “Əl-Qavaid” (s.343)

11- Muhəmməd Rəşid Rıza: “Haşiyətun alə məcmuurrəsail ən-nəcdiyyə” (s.520)

12- Şeyx Abduləziz bin Bəz: “Fətavəş-şeyx” (2/528)

13- Şeyx Salih bin Həmid: “Risalətu rəf’u’l-hərəc” (s.220)

14- Şeyx Abdulqadir əl-Udəh: “ət-Təşriu’l-cinai” (1/43)

Həmçinin Şeyxulislam (Allah ondan razı olsun) açıq aydın bildirmişdir ki, onun sözləri zahiri məsələlərə aid deyildir[1].Və kəlam əhlinə rəddiyəsində şeyx bildirmişdir;

"Bəzi kəlam əhlinin imamları bir çox sözlərinə görə dindən çıxmışlar. Əgər bu kəlmələr şəriətdəki gizli məsələlər[2] barəsində deyilsəydi onda, o kəlmənin sahiblərinə, zəlalətdə olanlar və azanlar deyilərdi. Çünki, onlara (bu əməlləri tərk etməyənin təkfir olunması) hüccəti çatmayıb. **Lakin onlar bu sözləri elə məsələlərdə işlədiblər ki, (yəni zahiri məsələlərdə) bu məsələləri müsəlmanların avamıda, alimidə bilməkdədir. Çünki Allah Rəsulullahı ﷺ bu məsələlər ilə göndərib və Rəsulullah ﷺ buna müxalif olanı təkfir edib. Məsələn heç bir şəriki olmayan Allaha ibadət etmək. Şəkk yoxdur ki, bu Allahdan qeyri məbudlara, mələklərə, Nəbilərə, salehlərə, övliyalara və başqalarına ibadətin qadağan olması məsələsidır.**

Bu islamın ən zahirdə olan şuarlarındandır. Beş vaxt namazın qılınması və bu işin əzəmətli olması da, fuhuş işlərin, faizin və içkinin haram olması da, bu məsələlər kimi ən aydın şuarlardandır. Sonra görürsən ki, onların (kəlam əhlinin) başçıları bunları (bu şirk əməlləri) ediblər və mürtəd olublar.

Daha dəhşətlisi də odur ki, onlardan Fəxrəddin Razi kimiləri müşriklərin dinləri barədə kitablar yazıblar və bununla da müsəlmanların icması ilə açıq aydın dindən çıxıblar." (kafir olublar) Şeyxulislamın kəlamının sonu....

Allahın düşmənlərinin şübhələrinin dəf olunması üçün, necədə incə və aydın açıqlamalarımız barədə dərindən düşün. Lakin Allah azdırmaq istədiyi kimsə barəsində, sən artıq Allah nəzdində heçnə edə bilməzsən.

1.**Zahiri məsələlər deyildikdə hər kəsin biləcəyi, Allahdan başqasına dua etməmək, qurban kəsməmək, nəzir, təvəkkül kimi tövhidə aid olan məsələlər və bəzi haramlardan, içkinin, faizin, zinanın və s., haramlar nəzərdə tutulur ki, bunları hətta xristianlar və yəhudilər belə dinimizdə haram olduğunu bilirlər. Şeyx bunları bu kitabda izah etdiyi üçün əlavə sənədə ehtiyac duymadıq.**

2.Gizli məsələlər dedikdə isə ad və sifətlər tövhidi, bəzi qədərə aid olan cüzlər aid edilə bilər hansı ki, bunun kimi gizli məsələlər də İbn Həcər, Qurtubi, İmam Nəvəvi və s, alimlərə belə gizli qalaraq onların bu məsələni yanlış anlamlarına səbəb olmuşdur.

Və biz Allaha etiqad etdiyimiz din (əqidə) olaraq və Allahdan bizi bu etiqadımızda sabit etməsini istəyərək, yəqinliklə etiqad edərək deyirik ki, İbn Teymiyyə belə əgər bu məsələdə xəta edərsə ki, müsəlman ona bəyan olduqdan sonra Allaha şərik qoşarsa, və müsəlmanda bunu (Allaha şərik qoşmağı) muvahidə rəva görərsə və ya elə hesab edərsə ki o (Allaha şərik qoşan) haqdadır və ya bundan başqa açıq-aydın küfrü izhar edərsə hansı ki, Allah da, onun Rəsulu ﷺ da, ümmətin alimləri də onun küfür olduğunu bəyan ediblər. Mən Allahdan və onun Rəsulundan ﷺ gələnlərə əsaslanaraq iman edirəm ki, hətta bu xəta edən insan kimliyindən asılı olmayaraq təkfir (kafir olur) olunur.. Bu necə ola bilər ki, Allaha həmd olsun, biz bircə dənə də olsun alimdən bu əqidəyə müxalif olanını tanımırıq. Sadəcə Fironçuların hüccətinə baş vuranlardan başqa ; (onlar belə şübhə gətirərlər)

﴿فَمَا بَالُ ٱلْقُرُونِ ٱلْأُولَىٰ﴾

“Bəs onda əvvəlkilərin aqibəti necə olacaq.”

Və həmçinin qureyşin hüccəti

﴿مَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِى ٱلْمِلَّةِ ٱلْءَاخِرَةِ﴾

“Biz bunu axırıncılardan (müsəlmanlardan) başqa heç kimdən eşitməmişik”.

Bu dəlillərə sığınanlardan başqası müxalif olmaz.

Həmçinin Şeyxulislam (Allah ona rəhm etsin) özünün “Ər Risələtu Saniyyə” adlı kitabında, xaricilərin dindən çıxmalarını və Rəsulullahınﷺ onlarla vuruşmağı əmr etdiyini nəql edərək buyurur: “Necə ki Rəsulullahın ﷺ zamanında yaşamış insanlar özlərinin əzəmətli ibadətlərinə baxmayaraq, Rəsulullaha ﷺ müxalif olduqları üçün dindən çıxmışdırlar, eləcə də bizim zamanımızda da islama nisbət olunanlar dindən çixa bilərlər və bu bəzi səbəblərdən ola bilər.

- Səbəblərdən, Allahu təalanın dinində həddini aşmaq**,** hansı ki Allah bunu edənlər barədə buyurur:

﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ غَيۡرَ ٱلۡحَقِّ﴾

“Ey kitab əhli, haqsız yerə dininizdə həddinizi aşmayın” (Qadınlar171)

Necə ki, Əli ibn Əbu Talib ğulat rafiziləri (şiələri) Kindanın qapıları önündə çuxur qazdıraraq, yandırmağı əmr etdi və bütün səhabələr bunda ona müvafiq oldular. Yalnız İbn Abbas onların qılıncla öldürülməsi yolunu seçdi və bu əksər alimlərin rəyidir. Bu tarixdə bilinən məşhur bir hadisədir.

Həmçinin səbəblərdən insanların, bəzi şeyxlərə, Əli ibn Əbu Talibə və həmçinin Məryəm oğlu İsaya ﷺ qarşı hədlərini aşmalarını qeyd etmək olar. Hər kəs ki, Nəbilərə və yaxud salehlərə qarşı hədlərini aşarlar, onlar həmin saleh insanlara ilahlıqdan bir sifət vermiş sayılırlar. Və görürsən ki dua edərkən, belə deyirlər:

“Ey seyyidim filankəs mənə kömək ol, və ya mənə ruzi ver, və ya məni çətinlikdən çıxar və yaxud mən sənin himayəndəyəm və s. Bunun kimi sözlər işlədən hər kəs şirkdə və zəlalətdədir və tövbəyə dəvət edilir. Əgər tövbə edərsə nə gözəl, əks təqdirdə öldürülür.

Həqiqətən də Allah, Rəsulları və Nəbiləri kitablarla göndərmişdir ki, insanlar yalnız və yalnız ona ibadət etsinlər və ona ibadətdə heç bir şeyi şərik qoşmasınlar və onunla yanaşı da heç bir ilahdan tutunmasınlar. Və o kəslər ki, Allahla yanaşı, Məsihə və ya mələklərə və ya bütləri (ibadət edərək) onları ilahlar edirlər və etiqad edirlər ki onlar məxluqatı idarə edərək, yağışı yağdırırlar, buğdanı cücərdirlər, onların qəbir sahiblərinə və ya onların sürətlərinə ibadətlərində ki etiqadları, Rəsulullahın ﷺ dövründə yaşayan müşriklərin etiqadı ilə eynidir;

﴿مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ﴾

”Biz onlara bizi Allaha yaxınlaşdırsınlar diyə qulluq edirik.”

﴿وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

”Onlar bizim Allah nəzdindəki şəfaətçilərimizdir.”

Allah öz Rəsulunu ﷺ duanın hər cür növünün, istər ibadət, istərsə də yardım diləmək olsun, yalnız ona yönəldilməsini və ondan başqa heç kimə yönəlməməsini bəyan etmək üçün göndərmişdir. Uca Allahu buyurur:

﴿قُلِ ٱدۡعُواْ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُم مِّن دُونِهِۦ فَلَا يَمۡلِكُونَ كَشۡفَ ٱلضُّرِّ عَنكُمۡ وَلَا تَحۡوِيلًا ٥٦﴾

“De ki, Allahdan qeyri (yardımçılar olaraq) zənn etdiklərinizi çağırın. Onlar nəinki sizlərdən zərəri dəf etməyə, heç onu sizdən yayındırmağa belə qadir deyillər”

Sonra Şeyxulislam buyurur:

“Sələfdən bir tayfa Məsihə, Üzeyirə və mələklərə dua edən qövmlər olduğunu bildirmişlər.” Və sonra şeyxulislam ayələri zikr edərək deyir: “Allaha heç bir şərik qoşmadan ibadət etmək islam dinin əsasıdır. Məhz bu da Rəsulların və Kitabların gətirmiş olduğu tövhidin mənasıdır. Allahu təalə buyurur:

﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

“Biz artıq bütün ümmətlərə, Allaha ibadət edin və tağutdan çəkinin diyə rəsullar göndərmişik.”

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ٢٥﴾

“Səndən əvvəl elə bir rəsul gəlməyib ki, biz ona! Məndən başqa ilah yoxdur və mənə ibadət edin diyə vəhyi etmiş olmayaq.”

Rəsulullah ﷺ tövhidin haqqını vermiş (kamilliyinə çatmış) və onu ümmətinə öyrətmişdir. Hətta o vaxt ki, bir kişi Ona Allah və Sən istədikdən sonra dedi, Rəsulullah ﷺ qəzəblənərək;

“Sən məni Allaha taymı tutursan? Əksinə de ki, tək olan Allah istərsə.”

Deyə cavab verdi. Sonra Allahdan qeyrisinə and içməyi qadağan edərək buyurdu:

“Kim Allahdan qeyrisinə and içərsə, artıq küfr edər və ya şirk edər’’(Əbu Davud(3215).

Ölüm anında isə Rəsulullah ﷺ ;

“Allah yəhudi və xristianlara lənət etsin. Onlar öz nəbilərinin qəbirlərinin üzərində məscidlər tikdilər’’(Səhih Buxari 1330)

“Allahım mənim qəbrimi ibadət olunan məkana çevirmə.”

Digər rəvayətdə isə;

“Mənim qəbrimi ziyarət olunan məkana çevirməyin! Evlərinizi qəbiristanlığa çevirməyin![1]

Harada olursanız olun mənə salavat deyin!

Həqiqətən də sizin salavatlarınız mənə çatdıracaqlar.”[2]

Deyərək buyurmuşdur.

Və bu səbəbdən ümmət imamları ittifaq ediblər ki, qəbirlərin üzərində məscidlər tikmək və orada namaz qılmaq şəriətdə qadağandır. Bu ona görədir ki, bütlərə ibadət səbəblərinin ən böyüyü, məhz qəbirlərə təzim edilməsi ilə bağlıdırdır. Buna görə də Alimlər ittifaq ediblər ki, kim Peyğəmbərin ﷺ qəbrinin yaninda ona salam verərkən əlini ora sürtərsə və ya onun evinin daşından öpərsə harama girər. Çünki bu şeylər Kəbəyə aiddir və Yaradanın evi ilə yaradılanın evi, bir-birilərinə bənzəməz .

---

[1] Səhih Müslim ‘’Qəbirlərin üzərində məscidlər tikməyin qadağan olması babı. ’’

[2] Hədisi Həsən ibn Əli (Allah onlardan razı olsun) rəvayət etmişdir və Şeyx Albani “Cəmiu fi səhih” kitabında səhih hədis kimi zikr etmişdir. 7233.

Bütün bunlar tövhidi tətbiq etmək üçündür. Çünki tövhid dinin əsası və başıdır. Allahu təalə yalnız onunla birlikdə edilən əməli qəbul edir və yalnız onun əhlini bağışlayır. Önü tərk edəni isə heç vaxt bağışlamaycağına vəd vermişdir.

Allah təalə buyurur :

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ﴾

“Allah, ona şərik qoşanı heç vaxt bağışlamaz. Bundan başqasını (aşağı olanı) isə, istədiyinə bağışlayar ”

Məs bu səbəbdəndir ki, tövhid kəlməsi ən əzəmətli və ən fəzilətli kəlimədir. Quranda da kürsü ayəsi, bu səbəbdən ən əzəmətli ayədir:

﴿اللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ﴾

“Allah, ondan başqa ilah yoxdur . O, diri və həyat bəxş edəndir”

Rəsulullah ﷺ buyurur:

«من كان اخر كلامه لا إله إلا الله دخل الجنة»

“Kimin son sözü lə iləhə illə Allah olarsa cənnətə girər ”

İlah odur ki, ona ibadət edilərək qəlblərdə ucaldılsın. Və həmçinin ondan yardım istənilsin və ona ümid edilərək, ondan qorxulsun və bununla yanaşı təzim edilərək müqəddəs hesab olunsun.

İbn Teymiyyənin kəlamının sonu ......

Şeyxin kəlamının əvvəlinə və sonuna bax. Nəbilərə və övliyalara dua edənlər barədəki dediyi sözlər barədə duşun. O kəslər ki, ya Allahin

vəlisi kömək ol deyirlər; ***“öncə tövbəyə çağırılır və tövbə etməzlərsə öldürülürlər”***.

Bütün bunlar müəyyən şəxs üçün deyilməyibsə, bəs kimin üçün deyilib? Allahım bunu anlamayanların hallarına düşməkdən sənə sığınırıq .

Həmçinin lat, uzza və manat barədə dediyi sözləri və onların ardınca dediyi sözlər barəsində düşünsən Allahın izni ilə, sənə hər şey bəlli olacaq.

İbn Qəyyum (Allah ona rəhm etsin) “Əl Mənəzilin” şərh edərkən, tövbə babında buyurur:

“O ki qaldı şirkə, onun iki növü vardır. Böyük şirk və kiçik şirk.

Böyük şirk sahibi, yalnız və yalnız dünyada ikən bu əməlindən Allaha tövbə edərsə bağışlanar. Onlar o kəslərdir ki, Allahdan başqalarını ona tay tutaraq Allahı sevər kimi onları sevərlər. Əksinə onlar öz ilahlarını Allahdan daha çox sevərlər. Hətta, bir kəs onların şeyxlərini naqisləşdirdikdə o şəxsə, Aləmlərin Rəbbini naqistləşdirən kəsdən daha çox buğz edərlər.[1] Biz bunun kimi və bundan daha betər halların, gözümüzün önündə baş verməsinin şahidi olmuşuq.

Və bəzən də görürsən ki, öz məbudunu (şeyxini) dilində zikr edir oturanda, duranda və sıxıntı keçirdikdə də, bunlari edir. Şeyxi isə bu halı inkar etmir. Məhz xəbis və saxta bütlərə ibadət edənlərin halı da belədir.

Və bu şeylər onların qəlblərində yer tutaraq, bütün zamanın müşriklərinin mirasına çevrilmiş və ilahları müxtəlif olsada da, onlara eyni şəkildə ibadət ilə, ibadət etmişlər. Bu cür kəslərdən bəziləri əşyaları və bəziləri də bəşəri ilahlaşdırmışlar.

1.Yəni onlar, öz şeyxlərini naqistləşdirən bir muvahidə, Allaha şərik qoşaraq ibadət edən və ya ona dil uzadan bir müşrikdən daha çox nifrət və ədavət bəsləyərlər

Şanı uca olan Allah onların əcdadlarının sözlərini misal çəkərək buyurur;

...

﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ﴾

“Özlərinə Allahdan qeyri övliyalar tutanlar, biz onlara ibadət etmirik, biz bu ibadətlərimizi, (onlar) bizləri Allaha yaxınlaşdırsınlar deyə edirik.”

Və bu Allahdan başqa özünə övliya tutaraq onu Allaha yaxınlaşdırdığını zənn edənin halıdır. **Bütün bunlardan (şirklərdən) uzaq olan necə də izzətlidir. Və necə də ucadır o şəxs ki, bu şirki inkar edənə (yəni muvahidə) qarşı ədavət aparmır.**

Məs həmən o müşriklərin və onların əcdadlarının qəlblərində ki, öz ilahlarının, onlar üçün Allah nəzdində şəfaətçi olacaqlarıni etiqad etmələri, əsil şirkin özüdür. Uca Allah artıq bunun şirk olduğunu öz kitabinda onların bu əməllərini rədd edərək, batil olduğunu bəyan etmişdir. Və şəfaətin bütünlüklə özünə aid olduğunu bildirmişdir.

Sonra İbn ƏIqəyyum (Allah ona rəhm etsin) bu böyük şirkin barəsində uzun uzadı danışmışdır....

Lakin sən düşün: Şeyxin sözləri barədə diqqətlə düşün;

“Necə də izzətlidir bunlardan xilas olan və bunları (yəni şirki) inkar edən şəxsə qarşı ədavət aparmayan adam” əgər düşünsən, Allahsızların buraxdıqları şübhələrinin batilliyi sənə bəyan olar. Və Şeyxin ikinci fəsildəki kəlamının, onların gətirdikləri fikirlərə uyğun olduğunu zənn edənlərin batil bir şübhədən başqa bir şeyin üzərində olmadıqları, sənə bəyan olacaq. Və mən inşallah bunların hamsını zikr edəcəyəm ki, hətta haqq öz yerini tutsun. Sonra birinci fəslin sonunda, yəni böyük şirk barədə olan fəsildə, Səba surəsində olan ki bu ayəni zikr edir.

“De, çağırın Allahdan qeyri ilah zənn etdiklərinizi.”

Hətta ayənin bu yerinə qədər ki,

“O şəxs üçünkü ona izin veriləcək”.

Daha sonra bu ayə barədə danışaraq bildirir;

“Bu ona görədir ki, O şirkin nə olduğunu bilmir və quranın şirki inkar etdiyini və ondan üz döndərdiyini anlamadığı üçün, şirkə düşür, onu iqrar edir. Və həmçinində, cahiliyyə dönəmində ki insanların halları ilə eyni halda olduğundan xəbərsiz olduğu halda, islamını itirir və onun nəzdində, məruf münkərə, münkərə mərufa, bidət sünnətə, sünnət isə bidətə çevrilir. Və təmiz imanı olanı və tövhidə əməl edəni, Rəsulullahın ﷺ sünnəsinə tabe olanı, havaları və bidətləri tərk edən bir muvahidi təkfir edir (xəvaric deyir). Bəsirəti və qəlbi diri olanlar isə bunları görməkdədir. Allahım bu hala düşməkdən sənə sığınırıq.

O ki qaldı kiçik şirkə: Riyakarlıq, Allahdan qeyrisinə and içmək və həmçinin bəzi sözlər: “bu Allahdan və səndən oldu”, “Allahdan və səndən başqa heç kimim yoxdur”, “Allaha və sənə təvəkkül edirəm”, “əgər sən olmasaydın belə olmazdı” kimi kəlmələri bura aid etmək olar.

Lakin bütün bunları söyləyənin qəstindən və halından asılı olaraq, böyük şirkə də düşə bilər. Sonra İbn Qəyyum (Allah ona rəhm etsin) böyük və kiçik şirki zikr etdikdən sonra buyurur:

“Həmçinin şeyxlərə səcdə etmək də şirkin növlərindəndir. Şeyxə tövbə etmək də bura aiddir. Allahdan başqasına nəzir etmək, Allahdan qeyrisinə təvəkkül etmək, Allahdan qeyrisi üçün əməl etmək, Allahdan qeyrisinə ümid, zəlillik və təzim etmək, ondan başqasından ruzi tələb etmək, nemətləri Allahdan başqasına nisbət etmək də, şirkin növlərindəndir.

Həmçinin ölülərdən ehtiyaclarını istəmək, onlardan yardım istəmək, onlara ümid edərək yönəlmək, bütün bunlar aləmlərdə baş verən şirkin əslidir. Həqiqətən də ölmüş insanın əməlləri kəsilmişdir və O, özünə nə bir xeyir verməyə, nə də bir şəri dəf etməyə qadir deyildir, hətta istənilənin kim olmasından asılı olmayaraq. Və O, ölmüş kəsdən Allah yanında şəfaətçi olmasını istəyir. Və bu hala düşməsi onun, (müşrikin) Allahın nəzdində şəfaəti tələb edənin və şəfaət istənilənin, kim olduğundan **cahil olması** səbəbindəndir. Çünki Uca Allahu öz nəzdində izni olmadan, heç kəsin şəfaətini qəbul etmir. Və Allahu təala şəfaət etməsinə səbəb kimi, kimlərdənsə istənilməsini şərt qoymamışdır. O,

yalnız və yalnız, səbəb kimi tövhidin kamilliyini şərt qoymuşdur. Belə olduğu təqdirdə **o müşrik**[1]qəbirin yanına gəlir və şəfaət izninə qadağan olunan səbəblərdən tutunur. Çünki, meyidin özünün onun üçün dua edilməsinə ehtiyacı vardir.

----

[1] Diqqət et şeyx İbn Qəyyum (Allah ona rəhm etsin) cahil müsəlman demir. Müşrik ismini verir. Hətta o haqqı bilmədiyi, özünün haqlı olduğunu zənn etdiyi halda və ona hüccət çatmadığı halda belə, bu şəxsin müşrik olduğunu bildirir. Bu məqamda Alimlərin hüccəti qaldırmadan öncə isim vermələrinin və hüccəti qaldırdıqdan sonra həm isim, həm də hököm vermələri barədəki, əhli sünnətin icma etdikləri qızıl qaydanı zikr etməyi lazım bildim. Çünki, bu barədə özünü "Alim" sayan, bəzi cahillərin bu məsələni dərk etmədən danışmaları, müvahidlər arasında çaxnaşmaya və parçalanmağa səbəb olmuşdur.

Əsrimizin böyük alimlərindən sayılan İbrahim əli şeyx, İbn Bəz, Albanı və Şinqiti (Allah onlara rəhm etsin) kimi böyük alimlərdən elim alan və Muhəmməd ibn Əbdülvəhabın nəslindən olan, Salih bin Əbdüləziz Əli şeyx, (AllahOnu qorusun) bu qayda barəsində buyurur:

"Şəriətdə hökmlər dünya və axirət hökmləri diyə iki qismə bölünür. Dünya hökmləri sadəcə zahirə görə verilir. Axirət hökmləri isə zahirə və batinə (qəlbinin etiqadına) görə verilir. Qullara vacib olan isə sadəcə zahirə görə hököm etmləridir. Çünki, gizlilərdə olanları yalnız Rəbbimiz bilir. Əgər bir tayfa və ya müəyyən bir şəxs küfr izhar edərsə, ondan maneələri və şərtləri qaldırdıqdan sonra, alim onu müəyyən olaraq təkfir edir. Və kimdə, şirk və ya küfr izhar olarsa, istər o bu əməlinə görə üzrlü olsun və yaxud üzrlü olmasın; yəni ona hüccət çatsın və ya çatmasın. O insan zahirdə (bizim üçün) kafir və müşrikdir. Deməк ki, kim şirk izhar edərsə o müşrikdir. Çünki, hər bir doğulmuş şəxs fitrət üzərində doğulur və Allah öz tövhidinin dəlillərini ağıllarda və şuurlarda bərqərar etdiyi üçün, bu dəlillər şirk və küfr izhar edən şəxsə, dünya hökmlərində heç bir üzrün olamaması üçün kifayət edir. Yəni bizim mükəlləf olduğumuz dünya hökmlərinin, müşrikin etdiyi şirklə bir başa əlaqəsi vardır. O baxımdan ki, o şəxs üçün bağışlanma diləməmək, onun kəsdiyinin yeməmək, cənazə qılmamaq, nigaha girməmək və s, kimi dünya hökmlərinə aiddir. Ancaq, alimlərə (qazilərə) aid olan məsələlərə gəldikdə; onun canının və malının halal edilməsi, onunla vuruşmaq və s bütün bunlar sadəcə hüccəti qaldırdıqdan sonra baş verir. Çünki sadə insanlarla, qazinin, o şəxs üçün əlaqəli olduğu hökmləri və məsələləri, (bizim o müşriklə əlaqəli olan məsələlərdən) fərqlidir.

Demək ki, belə olduğu təqdirdə bizdə, batinlə və zahirlə əlaqəli bəzi hökmlər meydana çıxır. Bu da O şəxsə hüccət iqamə edilməsi və ya onunla

vuruşulması kimi dünya hökümlərinə və Allahın "isra" 15 ayəsindəki kimi axirətə aid olan hökmlərə bölünür. Allah buyurur;

"Biz rəsul göndərməyənə qədər əzab etmərik". Və elim əhli bu ayənin zahirinə görə icma ediblər ki, Fitrət əhli (onlara, din çatmamasına baxmayaraq onlar dünyada) kafir və müşrikdirlər. Bu səbəbdən də onlara İslam ismi verilmir. Əksinə onlara, küfür və şirk izhar etdiklərinə görə kafir və müşrik ismi verilir. Və qiyamət günü onların halları, dində hər kəsə yaxşı məlum olan Fitrət əhlinin hökmü kimi, Allahın onlara qiyamət saatı əsnasında rəsul göndərəcəyi, asi olanların cəhənnəmə və itaət edənləri isə cənnətə girəcəkləri ilə, bilinən bir hökmü məsələdir.

Deməк ki, kim şirk izhar edərsə O müşrikdir, kim də küfr izhar edərsə O da kafirdir. Təkfir etmək isə elim əhlinə aiddir. Və qəbirlərə ibadət edənlərə, Allahdan başqasından yardım istəyənlərə müşriklər və ya xurafilər deyilir. Əgər onlara kafir deyilərsə onların zahirinə uyğun olaraq bu da doğrudur. Alimlər belə kəslərin əsli kafir, yoxsa mürtəd olmaları haqda ixtilaf etmişlər. Baxmayaraq ki, onların bu cür yaşamalarının şəriətə zidd və xilaf olduğunu bəyan edənlərin olmamazlığı da bu isimləri dəyişdirməz. "Şeyx Saleh Əli Şeyxin kəlamının sonu..........

"İman" kasetindən. Həmçinin "Cahiliyyə məsələləri "kitabının şərhi 3 kaset sual cavabda.

Həmçinin *"İsimlə hökmün hüccətdən qabaq ayrilması və hüccətdən sonra isə cəm olması"* barədə bir çox alimlər əhli sünnətin böyük qaydalarından olduğunu zikir edərək buyurmuşlar;

Allah öz kitabında isimlə hökmümü risalənin gəlməsindən öncə ayırmış, risalənin gəlişindən sonra isə onları cəm etmişdir. Və hüccətin çatmaması ilə, şəriətdəki şirk, küfr və fasiqlik kimi isimləri dəyişməmişdir. O əməlləri edənlərə hüccətin və dəvətin çatmaması səbəbi ilə əzab edilməsə də, rəsullar gəlməmişdən qabaq belə, müşrik kimi isimlər verilmişdir. Rəbbinə şərik qoşanlara və onu başqalarına tay tutanlara, həmişə isim olaraq kafir və müşrik isimləri verilmişdir. Və alimlər hər kəsə dinin isimlərindən olan islam, iman, küfr, nifaq, riddə, yəhudi, nəsrani və s kimi isimlərlə vəsflənənlərə, bu isimlərə uyğun hökmlər çıxarmışlar. Bu müsəlman, kafir və müşrik və digər bunun kimi isimlərə aiddir. Çünki, Allah Musanı عليه السلام , Fironun yanına göndərərkən buyurur:

"Fironun yanına get həqiqətən də o həddini asıb."

Və onu, həddini aşan (tağut) adlandırır. Baxmayaraq ki, Musa عليه السلام hələ onun yanına getməmişdi və risaləni (hüccəti) ona catdırmamışdı. Və həmçinin Süleymanın عليه السلام məktubu hələ Bulqeyzə çatmamış onu və qövmünü, onlarda zahir olan küfr və şirkə görə, Allah quranda kafir adlandırmışdır.

"Həqiqətən də onlar kafir bir qövmdürlər"

Şəriətdəki isimlər, hökmlərin tətbiq olub, olmamasından asılı olmayaraq verilir. Yəni oğrunun əlini kəsməsələr də, onun adı oğru olaraq qalır. Bu cür də müşrik, kafir və digər hökmlərə də isimlər verilir.

Bu və bunun kimi əhli sünnət qaydalarını tarix boyu, bidət və zəlalət əhli inkar edərək, əhli sünnətə müxtəlif adlar verərək (xəvaric, zahiri, mucassimə) qarşı gəlmişlər. Ancaq necə ki Rəsulullah ﷺ buyurub;

"onlara (qəriblərə) müxalif olanlar, onlara heç bir şeylə zərər verə bilməyəcəklər."

Bütün bu nəqilləri aşağıda adı zikir olunacaq kitablardan oxuya bilərsiniz.

1.İbn Teymiyyə .Məcmu Fətava20 cild 37-38səh,12 cild 496 səh.

2. İbn Teymiyyə .Məcmu Fətava2 cild 78səh.

3.Təfsir Tabari .Nəmil surəsi 43 ayənin təfsiri.

4. "Əl Əql və Ənnəqil" kitabı 8cild 490-492 səh.

5. İbn Qəyyumun təfsiri 2 cild 184 səh.

6. İmam İbn Qəyyum: "Tariku'l-hicrəteyn".412 səh.

7.Salih Bin Əbdüləziz Əli Şeyx. Əqidətu Əlvasitiyyə kitabında "dinin isimləri" ləfzinin şərhi

Necə ki bunu Rəsulullah ﷺ: Müsəlmanların qəbiristanlıqlarına getdiyimiz zaman, onlar üçün Allahdan rəhmət, salamatlıq və bağışlanma diləməyi bizə vəsiyyət etmişdir.

Bu müşriklər isə tam əksinə, ziyarətlərini **"ibadət ziyarəti"** edərək o qəbirləri ibadət olunan məkanlara və bütlərə çevirirlər. Və Allaha, həmin məbudları şərik qoşaraq, Allahın dinini dəyişdirir və muvahhidlərə qarşı ədavət apararaq, onları ölülərin məqamını alçaltmaqda ittiham edirlər.

-Məgər onlar özləri Xaliqə şəriklər qoşaraq onu alçaltmırlarmı?

-Və ya onun iman edən mömin qullarına qarşı ədavət aparmıllarmı?

Və məhz şirk qoşanlar: Xaliqin şənini öz əməlləri ilə bacardıqları qədər alçaldırlar. O vaxt ki, onlar qəbir sahiblərinin, bu əməllərdən razı qaldıqlarını zənn edirlər və yaxud da, guya qəbir sahibləri, bu şeyləri onlara əmir ediblər deyərək bildirirlər. Bil ki, o insanlara tabe olanların saylarının çoxluğuna baxmayaraq, Allahın rəsullarının, bütün zaman və məkanlarda yaşamış əsil düşmənləri məhz onlardır.

Allahın dostu Xəlilullah İbrahim ﷺ necə də gözəl buyurur:

﴿وَٱجۡنُبۡنِي وَبَنِيَّ أَن نَّعۡبُدَ ٱلۡأَصۡنَامَ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضۡلَلۡنَ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِۖ﴾

"(Ey Rəbbim) Məni və oğullarımı bütə səcdə etməkdən uzaq et. Ey Rəbbim həqiqətən də onlar insanların çoxunu (sənin yolundan) azdırıblar" **(İbrahim 35.36)**

Bil ki, Allah üçün tövhidə sarılmayana qədər və hətta Allah rizası üçün müşriklərə nifrət və düşmənçilik etməyənə qədər və bütün bunları da Allaha yaxınlaşmaq səbəbi ilə etməyənə qədər, o böyük şirkdən, heç kim xilas ola bilməz."

İbn Qəyyumun kəlamının sonu......

Bunları zikr etməyimiz də məqsəd odur ki: Bəzi Allahsızlar, şeyxin bu sözlərinin kiçik şirkə dəlalət etdiyini vurğulayaraq, şübhələr gətirirlər və dəlil kimi onu bildirilər ki, şeyx bunları şirkin ikinci qismində zikr edib. Və O bu qismə kiçik şirk babı adını verib.

Sən, Allah sənə rəhm etsin şeyxin kəlamını onun kitabında, birinci və ikinci fəsillərdə oxuya bilərsən. Və sən bu sözlərin heç bir təvil

olunmadan böyük şirkə dəlalət edəcəyini bir çox səbəblərdən görəcəksən.

-Bu səbəblərdən: Ölülülərə Allah nəzdində şəfaətçi olsunlar diyə, dua və nəzir edilməsidir. Bu, Allahu təalənin öz Nəbisini ﷺ bunu qadağan etmək və bundan tövbə etməyənləri isə, kafir sayıb onlara qarşı vuruşub və onlara qarşı ədavət aparması üçün göndərmiş olduğu böyük şirkdir. Hansı ki, Şeyxin (ibn Qəyyum) bir az öncəki sözləri buna dəlalət edir.

"Bil ki O <u>böyük şirkdən</u> heç kim xilas ola bilməz."

Bu cür acıq aydın açıqlamlardan sonra, hər hansı bir açıqlama ola bilərmi? Şübhəsiz ki, bütün bunlardan sonra yalniz, inadkarlar və Allahsızlar nəsə gətirə bilərlər.

Lakin! Allah səni öz itaətinə müvəffəq etsin, duşun! Şeyxin sözləri barədə duşun! ***"O böyük şirkdən- Allah üçün müşriklərə nifrət və düşmənçilik etməyənə qədər."*** Və düşün o şeyiki: "***Böyük şirk əhlinə qarşı ədavət aparmayana qədər, o kəsin islamı səhih olmaz,. Yox əgər ədavət aparmazsa, <u>özü şirk etməsə belə</u> o <u>kəsdə də onlardandır."</u>***

Şeyx "Əl iqnə" Adlı kitabında Şeyxulislam ibn Teymiyyənin (Allah ona Rəhim etsin) adından buyuraraq bildirir ki**, "Ali ibn Abu Talibə dua edənlər kafirdirlər. Həmçinin o dua edənin küfrünə (kafir olmasına) şəkk edən də kafirdir."**

Düşün bu sözlər hələ o kəs üçün deyilib ki, o sadəcə o kəsin küfründə şəkkə düşüb baxmayaraq ki, bununla yanaşı o bu kəsə qarşı ədavət aparır və ona nifrət edir.

-Bəs onda o kəsin halı necədir ki etiqad edir ki O, müsəlmandır və heç onunla ədavət də aparmır? [1]

---

[1]**SübhənAllah, bəs görəsən o kəslərin halı nədir ki, gecə-gündüz minbərlərdən və internet saytlarında, müşrikləri heç bir alimin söyləmədiyi dəlillər ilə müdafiə edə? Onların təkfirində, müxtəlif üzürlər gətirə? Lakin muvahhidlərə isə, o müşriklərə qarşı ədavət və düşmənçilik etdikləri üçün məscidlərdən qova və onları müxtəlif adlarla, xəvaric, bidətçi, cəhənnəmin itləri və s adlar verərək təhqir edə? Və o muvahhidlərlə ticarət etməyi, onlarla oturmağı, danışmağı və s, qadağan edə? Allah yolunda vuruşan mücahid qardaşları isə terrorçular, fitnəkarlar adlandıra? Yəqin ki, bu cür münafiqlər hələ şeyxin dövründə yaşamırdılar.**

-Bəs onu sevənin halı necə ?

-Bəs görəsən onlara və onların minhəclərinə görə səninlə mübahisə edənin və bildirəninki, mən bundan başqa yolnan ticarətə qadir deyiləm və ruzisini yalnız bu yolla tələb edənin halı necədir?

Allahu təalə buyurur :

﴿وَقَالُوٓاْ إِن نَّتَّبِعِ ٱلۡهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفۡ مِنۡ أَرۡضِنَآۚ﴾

"Onlar dedilər; Əgər biz səninlə hidayətə tabe olsaq, tezliklə öz torpaqvarımızdan qovulacıyıq."

Əgər Allahın bu ayəsi, Rəsulullaha ﷺ tövhidə əməl edərək tabe olmaqdan və müşriklərə qarşı ədavəti izhar etməkdə, öz əhli və əyalı üçün qorxduğunu üzür gətirən kəslər barəsində nazil olubsa?

Bəs onda bütün bu əməlləri ticarətini itirmək qorxusundan tərk edənin halı necə olar ?

Şübhəsiz ki, hər şey Ömərin (Allah ondan razı olsun) dediyi kimidir**;**

"Əgər islamda doğulub, böyüyərsənsə, cahilliyəni dərk etməzsən".

Bu səbəbdən də o kəslər, quranın mənasını anlamayacaq və onlardan gələn zərər, Allahın bu ayəsindəki:

"Onlar dedilər; **Əgər biz səninlə hidayətə tabe olsaq"** Deyən insanların zərərindən daha çox olacaq.

Bütün bunlarla yanaşı onların kəlmələri açıq aydın nifaq izhar edir. Məgər başqa cür mümkündürmü? Onlar etiqad edirlərki tövhid əhli azmiş və başqalarınıda azdırırlar. Bütə ibadət edənlər isə haqq əhli və doğru yolda olanlardır. Necə ki bu barədə onların imamı (qaziləri, yəni Şeyxin qardaşı Süleyman) öz risaləsində açıq aydın öz əli ilə yazaraq bildirmişdir ki :*"Mənimlə sizin aranızda əhli xeyir var və onlar insanlari zülmətdən çıxarırlar və. s"* deməк ki onların hökmləri ilə mühakimə olunmaq istəyir. Bununla yanaşıda onların şirkdə olduqlarını və onlara müxalif olduğunu bildirir. Bu yerdə, Sadiqlarin Sadiqi necədə doğru buyurur!

وما أحسن قول أصدق القائلين: ﴿وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ۝٧ إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ۝٨ يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ۝٩﴾.

﴿بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ مَّرِيجٍ ۝٥﴾.

“Ulduzlarla bəzənmiş göyə and olsun. Sizin (ey müşriklər) sözləriniz müxtəlifdir (özünüz-özünüzə müxalifsiniz). Ondan, (qurandan) yalnız zatı dönük olanlar, üz döndərər.” (zəriyət7-9)

Allah başqa ayədə isə buyurur;

“O vaxt ki haqq onlara gəldi, əksinə onlar batili haqqa tərcih etdilər və onlar bu işdə çaşqınlıqdadırlar”

Doğurdanda öz nəfsini hesaba çəkərək, Muhəmmədin ﷺ nə ilə gəldiyini düşünən hər kəs, Allahın rəhmətinə qovuşmuşdur. Çünki, O şəxs, Rəsulullahın ﷺ Rəbbinin nəzdindən, Allaha şərik qoşanlara qarşı; qohumları və yadları olsa belə, onlara düşmənçilik ilə, onları təkfir etmək ilə və din bütünlüklə Allaha məxsus olana qədər, onlar ilə vuruşmaq üçün göndərildiyini anlayar.

-Və həmçinində o anlayar ki, özünü islama nisbət edərək Allaha şərik qoşana Muhəmməd ﷺ hansı hökmü vermişdir.

-Və həmçinində o anlayar ki, Rəşidi xəlifələr Əli ibn Abu Talib (Allah onlardan razı olsun) və başqaları özünü islama nisbət edənləri (etdikləri şirklərinə görə) odla yandıraraq öldürmüşlər. Baxmayaraq ki, islama daxil olmayan Allaha şərik qoşan müşrikləri bu cür öldürməmişlər. Lakin bunları yalnız Allah haqqa müvəffəq edən anlayar.

İbn Teymiyyə (Allah ona rəhm etsin) “Rəddu al əlmutəkəllimin” adlı kitabında onların bəzi imamlarının hallarını zikr etdikdən sonra buyurur:

“Aləmdə baş verən bütün şirk növləri bu cür insanların görüşləri səbəbi ilə baş vermişdir. Çünki onlar bu şirkləri həm əmr edirlər, həm də özləri bu şirklərə əməl edirlər. Əgər onlardan bəziləri şirki əmr etməyib-lərsə, bil ki onu heç qadağanda etməyiblər. Əksinə muvahhidlərdən də, müşriklərdən də, razı qalıblar. (tolerantlar kimi) Bəziləri muvahhidləri seçiblərsə, digərləri müşrikləri seçiblər. Beləliklə də, hər ikisindən də

(şirki inkar etmədikləri üçün) dönüblər. Bunların halları barədə düşün həqiqətəndə çox faydalıdır.

Və bu səbədəndir ki (kəlam əhlinin) əvvəlkiləri də, sonrakıları da şirki əmr edirlər. Islama nisbət olanları isə şirki qadağan etmədən tövhidi vacib edirlər. Əksinə şirkə qapılar açıblar və ya şirki əmr edirlər. Və yaxud da tövhidi vacib görməyiblər. Mən onların risalələrində mələklərə ibadəti, nəfislərə ibadəti, Nəbilərin nəfislərinə və başqa ölmüş kəslərə ibadətin icazəli olduğunun**,** şahidi olmuşam. Hansı ki əsil şirkdə elə budur.

Əgər onlar tövhidə dəvət edərlərsə bu, ibadət və əməl tövhidi yox, sadəcə sözdən ibarət olan tövhid olar. Vacib olan isə, Rəsulların gətirdiyi, dini xalis olaraq yalnız Allaha, ona heç bir şeyi şərik qoşmadan ibadət edilən tövhiddir ki, bunu da onlar anlamazlar. Çünki zənn etsək ki, onlar yalniz sözdə, yəni əməlsiz muvahid olsalar, bu onların səadətə və nicata çatması üçün kifayət etməyəcək. Bunun üçün vacib olan Allahı təkləşdirərək ona ibadət edib, ondan başqalarını tərk etdiyin halda**, Onu** yeganə ilah tutmağındır. **Bax əsil lə iləhə illə Allahın mənası da elə budur.”** İbn Teymiyyənin kəlamının sonu.........

Bu və bunun mislində olan şeyxin sözləri barədə düşün Allah sənə rəhm etsin. Bil ki bunlarda çox böyük faydalar var**.**

Ən böyük faydalardan biri! O kəsin halını sənə bəyan edir ki, o şəxs dini iqrar edir (özünə müsəlman deyir) və onun haqq olduğuna şəhadət etdikdən sonra, sirkin batil olduğunu bəyan edir, və ondan tələb olunanı dili ilə iqrar (şəhadəti və onun tələb etdiyi şeyləri) edir! Lakin, bunu özü üzərində tətbiq etmir. Bu ya, O şəxsin bu əqidəyə buğz etdiyi üçün və yaxutda ona məhəbbətinin olmaması səbəbindəndir. Hansı ki buda müvafiqlikdir. Necə ki, bizdə indi belələri izhar olub. Və yaxutda dünya və ticarətindən və başqa səbəblərdən belə edir. Və belə bir şəxs islama girir lakin, sonra oradan etiqadına görə çıxır. Necə ki bunu Allahu təalə bildirir:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ ثُمَّ كَفَرُوا۟﴾

“Bu ona görədir ki, onlar iman etdilər və sonra kafir oldular.”

﴿مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ مِنۢ بَعۡدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنۡ أُكۡرِهَ﴾

“Kim iman etdikdən sonra Allaha küfr edərsə, yalnız ikrahda olandan başqa”

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا عَلَى ٱلۡأٓخِرَةِ﴾

“Bu ona görədir ki, onlar dünya həyatını axirətdən daha çox sevdilər.”

Və əgər o kəslər öz dilləri ilə bu əqidənin Allahin və onun rəsulunun dini olduğuna şahidlik etsələr və bu yola müxalif olmağın zəlalət və Allaha şərik qoşmaq olduğunu bildirsələr belə. Bu sadəcə dində zəif bəsirəti olanları qane edəcək bir etiqad olardı.

Bunlardan daha dəhşətlisi də odur ki, Hərimələ əhli və onlarla olanlar, dini açıqlayarkən bildirirlər ki, haqq çoxluqla ölçülür. Və buna dəlil kimi “dinin gözəlliyi odur ki, çoxluğa tabe olasan” deyərək, elə əməllər və sözlər söyləyirlər ki, açıq aydın mürtədlikdən başqa bir şey deyildir.

Əgər onlar (Hərimələ əhli) desələr ki, bu haqdır və şirk isə zəlalətdir. Biz artıq bütpərəstliyi ölkəmizdə yaymayacağıq! Həmən onlarin havadarları olan Allahsızlar, onları müdafiə edərək deyəcəklər; “Əsli odur ki, onlar bunun şirk olduğunu təsdiqləyirlər və həmçinində tövhidin haqq olduğunu bildirirlər. Buna görə də onlarin üzərində olduqları etiqad və (şirk edərək) Allahın dinini söyməələri və onu (tövhidi) təhqir etmələri və bu əməlləri malları ilə, dilləri ilə, əlləri ilə həyata keçirmələri, onların imanına heç bir zərər verməz.” Allahım müstəən.[1]

.[1] Fikir verirsən? Ey müşriki təkfir etməyib, onlara müsəlmandır, bilməyir, cahildir deyən bədbəxt. Hələ bir utanmadan da şeyxin adından danışaraq, şeyx; “Şirk qoşanlarda, cahilliyi üzür görür və onlara müsəlman deyir”, deyirsən. Özünün azmağın bəs deyil, sənə tabe olan və sənə inanan qardaşları da azdırırsan. Bax gör şeyx sənin kimiləri necə Allahsız adlandıraraq, səni kommunistlərə tay tutur. Sənin kimilərin, şeyxin yanında hökmünün nə olduğunu bildin mi? Ona görə də insanları bilmədiyin və ya bilib havana tabe olduğun üçün, Allahın haqq tövhidindən azdırma.

İbn Teymiyyə (Allah ona rəhm etsin) zəkatı verməyənlər haqda buyurur;

“Səhabələr onlardan, siz zəkatın vacibliyini təsdiqləyirsiniz yoxsa onu inkar edirsiniz deyə sormadılar. Nə səhabələrdən, nə də rəşidi xəlifələrdən belə bir şey varid olmamışdır. Əksinə Əbu Bəkir, Ömərə (Allah ikisindən də razı olsun) belə buyurdu;

“Allaha and olsun ki, əgər onlar Rəsulullahın ﷺ zamanında verdikləri bir keçi balasını belə verməsələr, mən buna görə onlarla mütləq vuruşacam. Və səhabələrin, onlara qarşı vuruşmağı caiz görmələri, vacibliyini iqrar etməmələri səbəbi ilə deyil, sadəcə zəkatı vermədikləri üçün idi.

Rəvayət olunur ki, onlardan bir qrup zəkatın vacibliyini təsdiqləyirdilər və sadəcə xəsislik səbəbi ilə onu vermirdilər. Bütün bunlara baxmayaraq Səhabələr (Allah onlardan razı olsun) onların hamısını eyni hökmdə gördülər və onlarla vuruşaraq ailələrini əsir alıb, mallarını isə qənimət götürdülər. Və onların cəhənnəm əhli və mürtəd olmalarına isə, bütün səhabələr şahidlik (icma) etdilər.

-Və Abu Bəkir Əssıdığın (Allah ondan razı olsun) başqalarından fəzilətli olmasının səbəblərindən idi ki, Allah onu bu mürtədlərlə vuruşmaqda sabit etdi. Və O, bəziləri kimi, bu mürtədlərin nə vaxtsa bu sözlərindən dönəcəklər deyərək gözləmədi.

Museylimə (yalançı peyğəmbər) kəzzabın davamçıları ilə vuruşmaqda isə səhabələr: **“Bu (döyüş) ona görədir ki, onlar iman ediblər və sonra kafir oldular”** deyərək heç bir fikir ayrılığına düşmədilər.

Şeyxin kəlamı barədə düşün!

Düşün ki necə O, müəyyən şəxsin təkfirinə və onun zəkatı vermədiyi üçün öldrülməsinə, cəhənnəmdə olmasına və onun qadın və uşaqlarının əsir alınması hökmünə, şəhadət verir.

Və bu o şeyxdir ki, Allahın düşmənləri, ona nisbət edərək deyillər ki, guya şeyx (İbn Teymiyyə) müəyyən şəxsi təkfir etməyib.

Daha sonra Şeyx (Allah ona rəhm etsin) buyurur; **“Və onların küfrü və mürtəd olmaları, quran, sünnə və səhabələrin icması ilə sabit olmuşdur.”** Şeyxin kəlamının sonu.......

Bu döyüş səhabələrin, (Allah onlardan razı olsun) islamı iddia edərək müsəlman olduqlarını bildirən insanlarla, zəkatı verməkdən imtina etdikləri üçün; onlarla vuruşaraq, qadın və uşaqlarının isə əsir alaraq, özlərinin də mürtəd olmaları barədə icma etdikləri, birinci döyüş idi.

Bu hadisə haqqa tabe olmağa həris olanlar və şübhələri qaldırmaq istəyənlər üçün, özünü islama nisbət edənləri (hər hansı bir şəri hökümə görə) təkfir etmək və onlarla vuruşmaq barədə olan ən tutarlı dəlildir.

İmam Əbu Vəfa ibn Əqli buyurur; " mükəlləflik, **cahil və avam** insanlara ağır gəldiyində, şəriətin qanunlarını tərk edərək, öz saxta qanunlarını təzim etməyə başladılar və işlərinin asanlaşdığını zənn etdilər, çünki artıq heç kimə tabe olmurdular. **Mən onları uydurma qanunlarına görə kafir sayiram**. Onlar qəbirləri ucaldaraq onları təzim edir, ölülərə dualar edir və onlara məktublar yazırlar. Onlar; "ey mənim ağam mənə bunu et, onu et deyirlər. Və ya oradan torpaq götürərək bərəkətli olduğunu zənn edirlər. Ağaclara, əsgilər bağlayırlar. Qəbirlərin üzərinə müxtəlif şeylər örtürlər. Bu və bunun kimi əməllər, o dövür də manata, lata və uzzaya ibadət edənlərin əməllərinin eynisidir." Şeyxin kəlamının sonu.......

Şeyxin sözlərini nəql etməyimizin məqsədi bu kəlmələrdir: **"Mən onları uydurma qanunlarına görə kafir sayiram. "**

Və həmçinin "Əl funun" kitabında buyur; "Allah məxluqatı ucaltmışdır. Xüsusən də insanı hətta, ikrah altında olarsa (həyatı təhlükəyə girərsə, müşrikləri aldadaraq) Ona şirk etməyə belə izin vermişdir. Və əgər sənə öz həyatını qurtarmaq və ya Allahın şəninə yaraşmayan sözlər söyləmək seçimi verilərsə, nəfsini önə çəkərək onu qurtarmağa da izin vermişdir.

-O, ən layiqli olandır ki, onun qanunlarına əmir və qadağalarına, ən ciddi şəkildə əməl olunsun!

-O, hədd tətbiq edərkən sənin şanını uca tutmuşdur! .[1]

-O, sənin malını da uca tutmuşdur. Hətta, buna görə müsəlmanın əlini kəsməyi belə əmir etmişdir!

.[1] Ismətli qadına atılan böhtan görə 80 qamçı vurulur. Və böhtan atan adamı ölənə qədər yalançı adı ilə yaşayır. Və əgər kiməsə şahidlik etsə, şəhidliyi belə qəbul edilmir.

-O, sən səfərə getdiyin zaman baş vermiş çətinliklər üzündən, sənin namazlarını yarıya qədər qısaldmışdır!

-O, sən dəstəmaz aldığın zaman, dəri corablarına məs etməyini, hər dəfə onu çıxartmayasan deyə, sənə icazə vermişdir!

-O, sənə həyatını saxlamaq üçün, leş ətini yeməyi belə, sənə icazəli etmişdir!

-O, sənin özünə qəst etməyinə belə, bu dünyada və axirətdə cəzalar qoymuşdur!

-O, sənə kitab yazdı və bütün rəhmətini orda cəm etdi. Doğru olarmı sənə, onun qanunlarını, onun gözünün önündəcə pozasan və əmirlərini tərk edəsən? Baxmayaraq ki, bu sadəcə sənsən. (Çirkab bir nütfədən yaranan sən)

-O, sənin babana səcdə etmədiyi üçün, iblisi dərgahından qovmadımı?

-Bəs sən! səni Ona ibadət etməkdən yayındırmağa xidmət edənə qarşı, ədavət apardınmı?

-Vacibi tərk etməmək və haramları işləməmək üçün, kimləri isə evindən qovdunmu?

-Əgər sən hələ də qulla, Rəbbi arasındakı bağı anlamadınsa, sənin qəlbinin haqqa tabe olacağını gözləmə. Allah bütün nöqsanlardan münəzzəhdir.

-Onun nəzarəti altında, mələklər səmalarda ona səcdə edərkən, şeytanin və ətrafindakı məxluqatın, insanla oynaması və Onu ora bura sürükləməsi necə də pisdir. Hətta bu zəlillik, o həddə çata ki O, evdə sürətlərin önündə baş əyə və ya hansısa ağaca və ya günəşə və ya aya və ya səs verən öküzə və ya sadəcə quşa səcdə edə: Bütün bunlardan daha dəhşətli nə ola bilər ki?

-Onun rəhmətdən uzaq olub, unudulmuş kimsələrin halına düşərək, hər şeyin olduğu halda müflis olmaq, bütün məxluqatın ən şərəfli və ağıllısına heç yaraşarmı?

Ona öz mükəlləfliyində, Allaha qul olmaqdan başqa heçnə yaraşmaz.

Ona mükafatlar və şərəflilərin yerindən başqa yerlər yaraşmaz. Bundan başqa halda olanlar isə, öz qəlbini layiq olduğu yerdən kənara ataraq, tərk edənlərdir.” Şeyxin kəlamının sonu.......

Şeyxin məqsədi, insanın ən dəhşətli və ən xəbis halının, Allaha şərik qoşmaq olduğunu bəyan etməkdir. Günəşə və aya səcdə edənlər kimi.

Qəbirlərin üzərindəki surətlərə səcdə edənlər kimi. Səcdə alını və burunu yerə qoymaqla və ya sadəcə, baş əyməklə olur. Necə Allah buyurur:

﴿وَٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا﴾

“Qapıdan səcdə edərək keçin” **(Ənnisa154)**

İbn Abbas bu ayə barədə “ Rükü edərək keçin buyurmuşdur”.

İbn Əl Qəyyum “İğəsətul Əhfən” adlı kitabında, qəbirləri təzim etməyi inkar edərək buyurur.

*“**O müşriklərin işləri o yerə çatdı ki, bəzi həddini aşanları hətta “Mənəsikul Məşəhəd (Türbələrin ərkanları)”adlı kitab belə yazdılar. Və sirr deyil ki, bu islam dinindən ayrılıb bütpərəstlərin dininə girməkdir**.”*

Şeyxin kəlamının sonu.......

İbn Əl Qəyyum haqqında danışdığı, həmən kitabın müəllifi olan adamın ismi “ibn Əlmufiddir”, mən şeyxin, onu necə təkfir etdiyini yuxarıda zikr etmişəm.

Bəs bütün bunlardan sonra necə deyirlər ki, şeyx müəyyən şəxsi təkfir etməyib?

O ki qaldı məzhəb alimlərinin təkfir barəsindəki sözlərinə, onların çox saylı sözlərinin az bir hissəsini inşallah zikir edəcəyik:

Hənəfi məzhəbinin müəyyən şəxsin təkfiri barədə görüşləri:

Hənəfi məzhəbinin Alimlərinin bu barədə görüşlərini, ən sərt görüşlər hesab etmək olar. Belə ki onlar: “Qurancıq” və ya “məscidcik” **və ya “dəstəmazsız namaz qılanı” təkfir etmişlər.**[1]

“Ən əhrul fəiq” kitabının müəllifi buyurur: Mərufdur ki, şeyx Qasim “Durar Əl bihar” kitabını şərh edərkən buyurur:

“Həqiqətən də cahillərin çoxu indi nəzir edərək, bəzi salehlərin qəbirinə gəlir və buyurur, ey seyyidim filankəs; mənim itirdiyimi qaytarsan və ya xəstəmi sağaltsan, sənin üçün qızıl, gümüş və ya küpdəki yağları verərəm. Bütün bunlar icma ilə batildir”.

Daha sonra davam edərək buyurur :**“Bəziləri də elə zənn edirlər ki, ölmüş salehlər, işləri idarə etməkdə nəyəsə malikdir. Bu kafirlikdir. Mənə çatıb ki, bəziləri Əhməd Bədəvinin ad günündə, belə şeylər edirlər”.** Şeyxin kəlamının sonu.......

Bax şeyxin açıq-aydın sözünə “**Bu kafirlikdir.”** Həmçinin o sözünə ki; **“buna cahillərin çoxu düşüb”** demək ki, “elim əhli onların qarşısını almaq qüdrətində deyillər”, fitnəsinə düşüblər.

İmam Qurtubi (Allah ona rəhm etsin) çalğı alətləri və onların surətləri barəsində, onların icma ilə haramlılığını bildirmişdir. Mən şeyxulislam Əl Kirmaninin, bunu halal sayanın kafir olduğunu və dində icma ilə haram olan hər bir haramın, halal olmasını bildirən adamın da kafir olduğu fətvasını, öz gözümlə oxumuşam.

Abul Abbas (Allah ona rəhm etsin) buyurur; Mənə ibn Əlxudeyr öz atası (Hənəfi məzhəbinin böyük alimlərindən olan) şeyx Əlxudeyrdən nəql edərək deyir: **Buxara alimləri ibn Sinanın ağıllı kafir olduğunu deyirdilər.** Bu imam hənəfilərdən olub öz dövründə yaşamış Buxara alimlərinin, İbn Sinanı icma ilə kafir hesab etdiklərini nəqli etmişdir. Hansı ki o şəxs islamını izhar edən şəxsiyyət idi.

---

1. Bunlar ərəb dilində ki kiçildmə vəznində işlədilən sözlərdir. Məsələn كتاب kitab sözünü كُتَيِّبٌ kitabcıq demək. Yəni balaca kitab mənasına gələr.

Məliki məzhəbinin alimlərinin müəyyən şəxsi təkfiri barədə sözləri:

Bu məzhəbin hər tərəfə yayılmış, sözləri və fətvaları o qədər çoxdur ki saymaqla bitməz. Hətta kişini ağzından çıxan bir sözə görə öldürülməsi barədə ki, fətvalarına nədənsə heç kəs fikir vermir.

Əl Qadi İyad (Allah ona rəhm etsin) “Əş Şifa” adli kitabının sonunda buyurur**:**

“ Bir kişi Allahdan başqa bir şeyə,(və ya kəsə) onu ucaldaraq and içərsə, kafir olar.”

Bütün bunlar, bu gün bizim üzərində olduğumuzdan fərqli və müqayisə olunmaz dərəcədədir. Lakin, bunlardan danışılmır.

Şafi məzhəbinin müəyyən şəxsin təkfiri barədə fikirləri:

“Ər Ravdə” kitabının müəllifi öz kitabında buyurur**: “Özünün müsəlman olduğunu söyləyən şəxs əgər, Allah Rəsulu ﷺ üçün qurban kəsərsə kafir olar.”** Həmçinin də buyurur ki; **“Ibn Arabinin və davamçılarının kafir olmalarına şəkk edən şəxs özü kafir olmuşdur.”**

Bütün bunlar bizim dediklərimizdən baha sərtdir və biz bu həddə çatmırıq.

İbn Həcər (Allah ona rəhm etsin), qırx hədisin şərhində İbn Abbasın ***“əgər nəsə istəsən, Allahdan istə”*** hədisini şərh edərək buyurur; “Bu o deməkdir ki, Əgər Allahdan başqasından istəyərsənsə kafir olarsan.”

Bu mövzuda İbn Həcər (Allah ona rəhm etsin) “Əl ələm bi qavatil isləm” adlı müstəqil kitab da yazmışdır. Şeyx o kitabında bir çox sözlər və əməlləri zikr etmişdir. Hansı ki, bu söz və əməl sahiblərinin hər birini fərd (müəyyən) olaraq islamdan çıxdığını bildirmişdir. Və biz o

fikirlərin onda bir hissəsini belə deməmişik və bizimlə heç müqayisə də oluna bilməz.

Imam İbn Həcər (Allah ona rəhm etsin) bu mövzudakı kəlmələrinin nəticəsi o olmuşdur ki, bu məsələ iki qismə ayrılır.

-Birinci qisim odur ki, **bu gün cahillərin çoxunun** qəbirlərin, ölülərin, dirilərin və cinlərin etirafında duraraq, onlara yönəlmələri və onlardan çətinlikləri dəf etmələri üçün, onlara dualar etməkləri, nəzir etməkləri və bunun kimi əməllər edirlər. Bu əməllərin çoxu, Nuhun ﷺ və başqa qövmlərin, o cümlədən sonuncu Rəsula ﷺ qədər olan bütün insanların və Qureyşin etdikləri şirkin eynisidir.

Allah Əzzə və Cəllə, Rəsulları və kitabları bu əməlləri inkar etmələri üçün və o əməl sahiblərinin, kafir olduqlarını bildirmək və din bütünlüklə Allaha məxsus olana qədər, onlarla vuruşmağın vacib olmasını bildirmək üçün göndərmişdir.

Yoxsa (müşriklərin alimlərinin dedikləri kimi) bu kiçik şirkdir və ya bu birincilərin etdikləri şirk növlərindən deyil ?

Allah sənə rəhm etsin, bil ki bu məsələ çox asandır çünki, bu gün müşriklərin alimləri (müşriklərin təkfirinə üzür gətirənlər) belə iqrar edirlərki, bu əməllər böyük şirkdir. Yalnız Museylimə kəzzabın yolu ilə gedən İbn İsmayıl və İbn Xalid kimilərindən başqa.

Baxmayaraq ki onlar özləri də bu məsələdə tərəddüd içərisində olublar. Bunlardan başqaları isə razılaşırlar ki, bu əməllər böyük şirkdir. Lakin həmin insanlara üzür gətirərək, dəvətin çatmadığını bildirirlər.

Hərdən də, yalnız Rəsulullahın ﷺ zamanındakı insanların təkfir olunduğunu deyirlər.

Hərdən də, Ibn Əl Qəyyumun "Mədaricu Səlikin" adlı kitabina əsaslanaraq buyururlar ki, bunlar kiçik şirkdir. Biz artıq bunun batil olması barədə yuxarıda qeyd etmişik.

Hərdən isə bu barədə heç bir şey söyləməyərək, əksinə o şirk əhlini əzəmətləşdirərək, insanları zülmətdən nura çıxaran ən xeyirli kəslər olduqlarını və mübahisəli məsələlərin həlli üçün onlara müraciət olunmasını və buna bənzər başqa sözlər də söyləyirlər.

Bu insanlara cavab olaraq deyirik: Quran, sünnə və alimlərin icması(onların kafir olmasına) hüccət olaraq yetərlidir. Ən tutarlı rəddiyəm isə, bütün zamanlarda bu əməllərə yalnız və yalnız **"böyük şirk"** hökmünün verilməsidir.

Çox təcüblüdür ki, bir çox ölkələrin alimlərinin bu əməllərə şirk demələrinə baxmayaraq, tövhid əhli ilə mücadilə edirlər. Bu səbəbdən özləri belə şirkə düşürlər. Halbuki onlar bütün bunlarla razılaşmalı idilər.

Ikinci məsələ:

Bu əməllərin böyük şirk olmasına baxmayaraq, onun **əhlini təkfir etməyib**, kişinin yalnız islamı inkar etməsi və ya yəhudi və xristian olması və ya başqa dinə tabe olması ilə kafir olduğunu bildirənlərin məsələsidir. Bu gün şirk əhli əsasən bu şəkildə münaqişələr aparırlar. Birinci məsələ (bu əməlin şirk olması) barəsində isə Allaha həmd olsun ki ***müşriklərin alimləri***, bu əməllərin böyük şirk olduğunu etiraf etdikləri üçün, çox az insanlar bu barədə münaqişə edirlər.

Bil ki, bütün bunlar barədə yaxşica düşünsən, bu məsələnin haqq olması, iki səbəbdən dolayı heç bir xas dəlil tələb etmədən belə, sənə aydın olar.

Birinci olaraq odur ki:

Onların sözlərindən bu nəticəyə gəlinir ki, "Allaha şərik qoşmaq və bütlərə ibadət etmək kişini dindən çıxartmaz, çünki insan yalniz başqa dinə keçərsə, Rəsulu ﷺ və kitabı yalan saymış olar və məhz bununla kafir olar. Hətta bütlərə ibadət etməsə belə. (kafir olar) Məsələn: Yəhudilər kimi. Demək ki, islama özünü nisbət edən təkfir olunmaz hətta böyük şirk etsə belə, çünki **lə iləhə illə Allah** deyər, namaz qılar və sairə ibadətlərlərinə görə, Onun bütlərə ibadəti imanına zərər verməz. O bu əməlləri ilə korun, karın və ya əlilin mislindədir (yəni iman naqis olar). Əgər o şəxs islamı iddia edərsə müsəlman sayılar. Əgər başqa dini seçərsə, yalnız onda kafir olar." Bun sözlərin batil olmasını, quran, sünnə, məzhəblər və icma ilə zikir etmişik. Bu açıqlamamız onların (bu cür fitrətə belə zidd olan) zəif şübhələrini rədd etmək üçün yetərlidir.

İkincisi isə odur ki:

Şirk və bütlərə ibadət etməyin qadağan olması barədə **elmin(hüccətin) o şəxsə çatmasından sonra**,[1] Rəsulullaha ﷺ itaətsizlik etmək, açıq-aydın kafirliyə dəlalət edir. Bunu insanın fitrəti, ağlı və zəruri şəriət elmi təsdiqləyir.

Təsənfür edin ki, bir şəxs Rəsulullaha ﷺ asilik edərək, şirki və bütlərə ibadəti tərk etmədən, Rəsula ﷺ tabe olduğunu bildirərək, müsəlman olduğunu iddia etsin. Belə birisinin hökmünün nə olduğunu, insanların ən cahili və ən fəhimsizindən belə soruşsan; O, heç bir şəri dəlil və ya alimin fətvasını tələb etmədən, öz fitrəti ilə heç tərəddüd etmədən, onun kafir olduğunu bildirəcək.

Və lakin, cahilliyin artması, elmin kəsadlaşması və Allahsızların bu məsələlərdən daha çox danışmaları səbəbi ilə, bəzi avam müsəlmanlar, haqqı sevmələrinə baxmayaraq, bu məsələdə çaşqınlığa düşmüşlər. Lakin dəlillərə dərindən nəzər sal ki, bəlkə Allah sənə, imanında sabitlik neməti verərək, onun əmiri ilə hidayət yolundan gedən imamlardan edə.

Allah Rəsulu ﷺ, səhabələr (Allah onlardan razi olsun) və onlardan sonra islama nisbət olunan, ümmətin alimlərindən gələn dəlillər ilə, Muvahhidin şübhələrinin yox olması və yəqinliyinin artması**,** necə də gözəl səbəbdir.

---

[1] Diqqət et. Allah sənə rəhm etsin. Günümüzün ən böyük şübhəsi, müşrikə hüccət çatmayıbsa, mütləq ona müsəlman deməli olduğumuzü bizlərə yeridilməsi şübhəsidir. Halbuki bu əhli sünnənin icmasına müxalifdir. Necə ki, bu barədə günümüzün böyük şeyxlərindən olan, Əbu Yusif Muhəmməd Əli Fərəc, bu risaləni şərh edərkən, bu kəlmələr barədə buyurur;

“Ey bu kitabı oxuyan əziz qardaşım. Bu sözlərə fikir ver. Bu kəlmələrin zahiri, Murciaların çoxlarını fərəhləndirərək, səmalara qaldırır. Bil ki, ümmətin imamlarından olan, Ibn Teymiyyə, İbn Qəyyum, Muhəmməd ibn Əbdülvəhab və onlara tabe olanların, (Allah onlara rəhm etsin) bu və bunun kimi sözlərinin əsil mənalarından cahil qalaraq, bu sözlərin əsillində hansı mənalarına xidmət etdiyini bilmədikləri üçün, bu alimlərin guya Allahdan qeyrisinə ibadət edənləri, hüccəti qaldırmadan təkfir etmədiklərini bəyan

edirlər. Lakin, buradakı küfrdən (təkfirdən) qadağan olunması, dünyada və axirətdə öz sahibini əzaba düçar edəcək küfrdən (təkfirdən) qadağan olunmasıdır. Və o imamların əsaslandığı dəlillərdən bu nəticə çıxarılır. Necə ki, İbn Qəyyum da bu barədə buyurur;

"Allahdan qeyrisinə ibadət edən müşrikdir. Və müəyyən olaraq bu isimlə adlandırılır. Hətta o şəxsə hüccət çatmayıbsa belə müşrik ismi ilə adlanaraq qalır. Və mümkün deyilir ki, bu insan müsəlman ismi ilə adlansın. Çün ki islam, Allahı onu təkləşdirərək, Ona ibadət etməkdən, Allaha və onun rəsuluna imana gətirərək, Allah rəsulunun gətirdiklərinə tabe olmaqdan ibarətdir. Və qul bütün bunlara əməl etmədikcə müsəlman deyil. Hətta bunları inkar etməzsə belə (əməl etmədiyi üçün) O, kafir cahildir."

"Tariqatul Əlhicrəteyn" 1cild 608 səhifə.

(Əbu Yusif Muhəmməd Əli Fərəc) Məndə deyirəm ki, İbn Teymiyyə məktəbinin davamçılarından olan İbn Qəyyum və tələbələrindən başlayaraq, Muhəmməd ibn Əbdülvəhab və onun nəvələrinə qədər, bütün imamların etiqadlarına görə, müşriklər və quburilər, cahil və təvil əhli olsalar belə, müsəlman deyillər. Bu səbəbdən də nə zaman ki onlar, cahillikdən danışıblar, qəbirə ibadət edənlərlə, müşrikləri, bu üzürdən məhrum edərdilər. Buna da səbəb kimi, onların heç vaxt islama daxil olmadıqlarını bildirirdilər. Muhəmməd İbn Əbdülvəhabın dövründə, Nəcd alimləri, insanların hökmlərini bir neçə qismə ayrılmışdılar.

Birinci qisim.

İslama əməl edib, sirkdən çəkinənlər və bunlar müsəlman sıyılırdılar.

İkinci qisim.

Kim Allahdan qeyrisinə ibadət edibsə, ona zahirən kafir hökmü verilsə də, batini hökmünü Allaha həvalə edirdilər. Çünki, ehtimal olunurdu ki, Ona hüccət çatmayıb. Və kim bu cür ölərdisə, onun adından sədəqə, qurban və ya onun üçün istiğfar olunmazdı. Və onun yerinə yetirdiyi vacib əməllər, məsələn həcc və s, ibadətlərin səhih olduğuna hökm verilməzdi. Bu onda baş verən şirk səbəbi ilə idi.

Üçüncü qisim.

Halı bilinməyən şəxs öldükdə, ona islam hökümü verilməzdi. Çünki onun yaşadığı qəbiləsinə əslən islam hökmü verilməmişdi. Həmçinin ona kafir hökmü də verilmirdi. Çünki, etiqad olunurdu ki, (yəni alimlər) halı bilinməyən şəxsə hökm verməyə mükəlləf deyillər. Onlardan kim müsəlman idisə Allah onu cənnətinə daxil edəcəkdir. Kim ki, zahirində və batinində kafir idi, Allah onu, əbədi qalaraq cəhənnəminə daxil edəcək. Və kimə ki, dəvət çatmamışdı, baxmayaraq ki O, böyük şirk sahibi idi. Onun hökmü fitrət

əhlinin hökümü hesab olunurdu. Və nə olursa olsun, O müsəlman sayıla bilməzdi.

Dördüncü qisim.

Dəvət imamlarının zamanındakı insanların mallarının hökmü, əsli kafilərin mallarının hökmü ilə bir tutulurdu. Yəni, biri digərinə miras verə bilərdi. Əgər onlardan kimsə öz malı ilə islama girsəydi, onun malı özününkü sayılırdı. Və o qövmlərə mürtədlər deyilmirdi çünki, mürtəd miras ala və ya verə bilməzdi. Əgər onlar mürtəd hesab olunsaydı onların bütün malları "beytul mala " aid olunardı. Çünki, mürtəd idilər və əgər biri müsəlman olsa belə, atası mürtəd olduğu üçün onun malı da "beytul mala " aid olardı.

Beşinci qisim.

Dəvət imamlarının zamanındakı insanlarla, dəvət və döyüş kimi məsələlərdə, hüccət çatmayan, əsli kafir kimi rəftar olunurdu. Və hüccət çatdırılmamış olanlarla vuruşmazdılar. Lakin kimə hüccət çatmışdı və islam iddia edirdisə onlarla vuruşulurdu. Hüccətdən üz döndərənlər ilə isə müşrik hökmü ilə vuruşulurdu. Bu xüsusən dəvət çatan və Nəcd ətrafı bölgələrə aid edilirdi.

Şeyx Muhəmməd ibn Əbdülvəhabın ən yaxşı davamçisi hesab olunan və şeyxdən sonra, Nəcd diyarında bu dəvəti davam etdirən, böyük alimlərdən sayılan, şeyx Həmd bin Nasirə (Allah onlara rəhm etsin) verilən sualların birində deyilir: (Bilmək lazımdır ki, ümmətdən bir çox alimlər bu cavabın Muhəmməd ibn Əbdülvəhaba aid olduğunu bildirirlər.)

"O ki qaldı üçüncü suala, hədislərdə deyildiyi kimi, "İslam özündən əvvəlkiləri silir" və digər hədisdə "Özündən qabaq hər şeyi silər" bildirilir. Sizin verdiyiniz cavabların, birində Allaha və Rəsuluna iman edən birisinin, cahilliyi səbəbi ilə küfür söz deyərsə və yaxud o küfrü edərsə, "hüccət risaləsi ona bəyan olunmayanacan onu təkfir etmərik" diyə bildirirsiniz. Əgər bu halı ilə öldürülərsə, ona bu hököm verilər yoxsa yox?

Cavab: Biz deyirik ki, əgər cahilliyi ucbatından şirk və ya küfür edərsə və ona da bunun, şirk və ya küfür olduğunu bildirən biriləri olmazsa, biz ona hüccət qaldırmadan, onu təkfir etmərik. <u>Lakin biz ona, müsəlman hökmünü də vermərik.</u> Əksinə deyirik ki, onun bu əməli küfürdür, <u>bu əməli onun malini və qanını halal edir</u>. Biz O şəxsə hüccət çatmadığı üçün hököm verməsək də, demirik ki O kafir deyilsə, demək ki müsəlmandır. Əksinə deyirik ki, onun əməlləri kafirlərin əməlidir. O şəxsə küfür hökmünü müəyyən olaraq verməkdə isə dayanırıq, hətta hüccət qaldırmayana qədər. Çünki elim əhli zikir ediblər ki, <u>fitrət əhli</u> qiyamət saatında imtahan olunacaqlar. Və onlara nə xeyir əhlinin, nə də kafirlərin hökmünü verməyiblər.

Ancaq O, şəxs öldürülərsə və sonra onu öldürən adam islama girərsə, biz onun (müsəlman) adam öldürdüyünə görə, qan pulu verməsini və ya buna gərə cavab verməsini, demirik. Əksinə deyərik ki, islam özündən əvvəlkiləri silir. Çünki onun öldürdüyü adam kafir halında öldürülüb. Allah daha yaxşı bilir.

(Diqqət et fətvanın əvvəlində hüccət çatmadan təkfir etmərik deyir. Lakin burda kafirdir deyir. Bunun mənası odur ki, kafir kəlməsi iki şəxs üçün istifadə edilir.

-birinci şəxs "əzab olunmayan kafir" hansı ki, ona kafir deyilir. Ancaq ona hələ hüccət çatmayıb. Bu insana sadəcə dünya hökmü verməkdir.

-ikinci şəxs "əzab olunan kafir" ona hüccət qalxdıqdan sonra kafir deyilir. Və axirətdə əzab olunmasına da hüküm verilir. Və dünyada da etdiyi küfrə görə hədd tətbiq edilir. Alimlərin "biz təkfir etmərik hətta hüccət qaldırmayana qədər "dedikləri söz bu insanlara aiddir. Ancaq bir insanda küfr və ya şirk izhar olarsa (və bu şirk dində bilinməsi vacib olan tövhid məsələlərində olarsa) ona zahirinə görə kafir və ya müşrik deməkdə heç bir maneə yoxdur əksinə bu tövhidin tələbləridir. Buna dəlili kimi, şeyx Salehin iman kasetində dedikləri kifayətdir.)

Ancaq bu zikr olunan adama iman etdiyi üçün, onda olan xeyir əməllərin tövhidə əməl etməsindən əvvəl ona bir faydası varmı, diyə soruşularsa ?

Deyilər ki, zikir olunan insana, heç islam ismi verilmir qaldı ki, hələ bir Ona mömin də deyilə. Əksinə deyilər ki, həmin küfr işləyən kişi, bu əməlləri cahillik halında etiqad edərdi. Və o xeyir əməlləri, Ona (dini) çatdıranın olmadığı bir zamanda etdiyinə görə, Allah bu əməlləri onun üçün o vaxt qəbul edər ki O, islamını səhiləşdirib və tövhidə əməl etsin. Məhz onda Allah bu əməlləri onun üçün savaba yazar.

Onun etdiyi həccini isə yenidən etməsini əmir edərik. Çünki biz bundan əvvəlki halında, ona islam hökmünü verməmişdik. Və bilinir ki, həccin səhih olma şərtlərindən biri, islamın olmasıdır. Və necə onun həccinin səhihliyinə hököm olunar ki, O küfür əməllər edə və ya o küfrə etiqad edə.

Lakin ona hüccət qaldırmadan onu təkfir etmərik (hədd tətbiq etmərik və axirətinə hökm vermərik). Əgər ona hüccət çatarsa və O, haqqa tabe olarsa, həccini yenidən əda etməsini ona əmir edərik. Hətta onun boynundan fərz olan Həcc hökmü, yəqinliklə düşsün deyə."

Fətava Əl Əimətu Ən Nəcdiyyə 3 cild. 94-95 səhifədən səhifəyə qədər.

"Mufid mustəfid" kitabının şərhi şeyx Əbu Yusif Muhəmməd Əli Fərəc səh 330-360 qədər oxu.

“Sözümüzü İshaq bin Əbdürrəhman əli Şeyxin öz dövründə yaşayan Şeyx Əlləmə Əbdüllətif bin Əbdürrəhman Əli Şeyxdən (hər ikisi Muhəmməd ibn Əbdülvəhabın nəvələrindəndir) nəql etdiyi kəlamlarla bitirmək istərdim." Şeyx buyurur.

“Bizim bu əqidəmiz: Yəni Allaha heç bir şərik qoşmadan ibadət etmək və ondan başqa ibadət olunan hər şeydən uzaq olunmaq, tövhid məsələsidir. Həcinin də bilinməlidir ki, kim Allahla yanaşı qeyrisinə də ibadət edərsə, artıq böyük şirkə düşmüşdür. Hansı ki, bu şirk onu islam millətindən çıxarmışdır. Və bunu bilmək dinin əsasıdır. Allah bu etiqadla rəsulları və kitabları göndərmişdir. Və artıq Quranın və Rəsulun gəlməsi ilə İnsanlardan hüccət götrülmüşdür.”

Bax bu cür Nəcd imamları müşriklərin təkfir etməyi və onların tövbəyə dəvət edilməsini, əgər tövbə etməzlərsə, onların öldürülməsini əsas və etiqadi məsələlər olduğunu bildirmişlər. Onlar, (alimlər) müşriklərə əqidə məsələlərində (hüccətin) bəyan olunmasını və ya öyrədilməsin zikr etməmişlər. Bu şeyləri onlar gizli məsələlər də zikr etmişlər hansı ki, bəzi müsəlmanlara belə bunlar gizli qalmışdır. Hansı ki bəzi Qədərilərin və Murciaların düşdükləri məsələlər və yaxud bəzi sehrin; Ərlə arvadın arasını düzəltmək və ya ayırmaq kimi məsələlərə aid etmişlər. Başqa yerdə yenə şeyx Əbdüllətif Əli Şeyx buyurur:

“Necə yəni qəbir əhlinə öyrədilməlidir (hüccət çatmalıdır), onlar müsəlman deyillər. Və heç o isimə belə daxil olmayıblar. Məgər şirk ilə yanaşı hansısa əməlin qalmasından danışmaq olarmı?

Uca Allah buyurur:

“Onlar cənnətə girməyəcəklər hətta, dəvə iynənin dəliyindən keçməyənə qədər.” (əraf 40)

“Kim Allaha şərik qoşarsa, sanki göydən düşüb param-parça olan və quşların didişdirsiyi, və ya küləyin uzaq bir yerlərə süpürüb apardığı kəsin mislindədir.” (Həcc 31)

“Allah ona şərik qoşanı heç vaxt bağışlamaz.” (Ənnisə 48)

“Əgər şərik qoşsalar, mütləq əməlləri boşa gedər.” (Əl Ənam 88)

Və lakin bu deyilmiş murdar sözlərin nəticəsi, bu sözdür ki "Bu ümmətə, Quranın və Rəsulun ﷺ gəlməsinə baxmayaraq, (Allahın dini olan tövhid) hüccəti çatmamışdır". Allahım bu cur pis fəhimdən sənə sığınırıq. Hansı ki, bu fəhim onlara vacib edir ki, quran və sünnəni (tərk etsinlər) unutsunlar. Əksinə fitrət əhlinin, quran və sünnətdən xəbərsiz və cahiliyyə halı ilə ölmələrinə baxmayaraq, alimlər onların müsəlman olmadıqlarına və onlara bağışlanma diləməyin qadağan olmasında, icma etmişlər. İxtilaf sadəcə onların axirətdə əzab olub, olmayacaqları barədə olmuşdur."

Əddurəru Şəniyə 3 cild 158-163 qədər. Həmçinin Əqidətul Muvahhidin kitabında 7-ci risaləyə (Təkfirul müəyyən) bax.

O imamların İslama verdikləri tərif, qəbir əhlini o tərifdən (islam ismindən) çıxarır. Və bütün bunun mislində olan sözlər dəlalət edir ki, Şeyxulislam İbn Teymiyyə, İbn Qəyyum, Muhəmməd ibn Əbdülvəhab, və onlara tabe olan imamlar , şəriət hökümlərində " isim və hökmü" ayırıblar.

Və şeyxlərin "bir şəxsi təkfir etmərik, hətta ona hüccət qaldırmayana qədər " sözləri hədd tətbiq etmək və axirət hökümlərinə aiddir. Lakin bu o demək deyil ki, təkfir etmədikləri üçün o şəxsə müsəlman ismi vermişlər

Bu və bunun kimi qaydaları daha geniş anlamaq üçün İbn Teymiyyənin və başqa mutəqəddim alimlərin, əhli sünnətdən nəql etdikləri aşağıdakı qaydaları oxuman sənə faydalı olar;

1."Dünyada hədd və axirətdə əzab edilən (hüccət qalxan) kafirlə, Dünyada hədd və axirətdə əzab edilməyən(hüccət çatmayan)kafirin fərqi var "qaydasını və

2."Əhli fitrətin dünyada təkfir olunmamasına baxmayaraq, onlara islam adının da verilməməsi"

3."İsim ilə hökmün ayrilması",

4."Cahilliyə hər kəsin bildiyi zahiri məsələlərdən olan, əqidə və tövhid məsələlərində dünya əhkamlarında üzrün olmadığı" kimi məşhur qaydaları diqqətlə oxumaq lazımdır.

İndi isə bu qaydalar barədə hansı kitabları oxumalı olduğumuza aid sənədləri zikir edək.

ı)İbn Teymiyyə. “Məcmuu Əl Fətava” 7-ci cild 418-419 səh.

2)İbn Teymiyyə. “Məcmuu Əl Fətava” 2-ci cild 78-79 səh.

3) İbn Teymiyyə. “Məcmuu Əl Fətəva”16-cı cild 252-253 səh.

4)İbn Teymiyyə. “Məcmuu Əl Fətava” 7-cild 325 səh.

5)İbn Teymiyyə. “Məcmuu Əl Fətava” 14-cild 476-477 səh. 17cild 307 səh.

6)İbn Əl Qəyyum. Əhkəmu Əhli Əzzimmə 2 cild 656 səh.

7)İbn Əl Qəyyum. Tariqatul Əlhicrətəyni 387. 411.səh.

8) İbn Əl Qəyyum. Əhkəmu Əhli Əzzimmə 2-ci cild 1011-1012 səh.

9.İbn Teymiyyə .Məcmu Fətava20 cild 37-38səh,12 cild 496 səh.

10. İbn Teymiyyə .Məcmu Fətava2 cild 78səh.

11.Təfsir Tabari .Nəmil surəsi 43 ayənin təfsiri.

12. “Əl Əql və Ənnəqil” kitabı 8cild 490-492 səh.

13. İbn Qəyyumun təfsiri 2 cild 184 səh.

14. İmam İbn Qəyyum: “Tariku’l-hicrəteyn”.412 səh.

13Salih Əli Şeyx. Əqidətu Əlvasitiyyə kitabında “dinin isimləri” ləfzinin şərhi

15- İmam İbn Qəyyum: “Tariku’l-hicrəteyn”17-ci təbəqənin şərhi (s.412)

16- Muhəmməd bin Əhməd əs-Səmərqəndi əl-Hənəfi: “Mizanu’l-Usul” (1/171)

17- Müfəssir imam Bəydavi: “Et-Təfsir” (1/47)

18 İbnu’l-Ləhhəm əl-Hənbəli: “el-Qavaid və’l-fəvaid əl-usuliyyə” (s.58)

19- Əl-Mukri olaraq bilinən Muhəmməd b. Əhməd əl-Kuraşi ət-Tilmisani əl-Maliki: “Əl-Kavaid” (2/412)

20- Şeyxulislam Muhəmməd b. Əbdülvəhab: “Əd-Durarus-səniyyə” (8/16)

21 Süleyman b. Səhmən ən-Nəcdi: “İrşədu’t-Talip” (s.11)

22- Əl-Kərəfi əl-Məliki: “Əl-Furuk” (2/150)

23- İbn Rəcəp əl-Hənbəlî “Əl-Qavaid” (s.343)

24- Muhəmməd Rəşid Rıza: “Haşiyətun alə məcmuurrəsail ən-nəcdiyyə” (s.520)

25- Şeyx Abduləziz bin Bəz: “Fətavəş-şeyx” (2/528)

26- Şeyx Salih bin Həmid: “Risalətu rəf’u’l-hərəc” (s.220)

27- Şeyx Abdulqadir əl-Udəh: “ət-Təşriu’l-cinai” (1/43)

-Necə ki, Allah Rəsulu ﷺ Əl Bara (Allah ondan razı olsun) adlı səhabəni, atasının arvadı ilə evlənən bir kişini öldürməsi və malını qəsb etməsi üçün göndərmişdir.

-Necə ki, Əbu Bəkir Əssiddiq və səhabələr (Allah onlardan razı olsun) zəkat verməyənlərin, qadın və uşaqlarını əsir alaraq mallarını qənimət götürmüşlər, özlərini isə mürtəd adlandırmışlar.

-Necə ki, səhabələr, Umar ibn Xəttabın (Allah onlardan razı olsun) dövründə, bin Məzun və əshabını, ayənin mənasını düzgün fəhm etmədikləri üçün**,** içki içmənin onlara caiz olduğunu söylədikləri üçün, tövbə etməmələri təqdirində kafir olacaqlarına icma etdilər.

-Necə ki, səhabələrin**,** Osmanın (Allah onlardan razı olsun) xilafəti vaxtı, məscid əhli, Museylimə kəzzabın peyğəmbərliyini zikr etdikləri üçün, onun davamçıları olmadıqları halda (yəni müsəlman olduqları halda), onların təkfirində icma etdilər. Səhabələrin ixtilafı sadəcə, onların tövbələrinin qəbul olub olmayacağı barədə olmuşdur.

-Necə ki, Əli ibn Əbu Talibin (Allah ondan razı olsun) öz əsbabını, onun haqqında hədlərini aşdıqları üçün, yandırmışdır.

-Necə ki, Tabiinlər və onlardan sonra gələnlər (Allah onlara rəhm etsin), Əl Muxtar ibn Əbil Ubeyd və davamçılarının kafir olduqlarına da icma etdilər. Baxmayaraq ki onlar islamı iddia edirdilər və Hüseynin və əhli beytin qisasını aldıqlarını bildirirdilər.

-Necə ki, Tabiinlər və onlardan sonra gələnlər (Allah onlara rəhm etsin) , Əl Cədd bin Dirhəmin öldürülməsində icma etdilər. Baxmayaraq ki O, dövrünün tanınmış alimı və saleh insanı kimi bilinirdi. Və bundan başqa hadisələr hansı ki, saymaqla tükənməyən hədislər buna (bu əqidəyə) dəlalət etməkdədir.

Və nə əvvəlkilərdən, nə də sonrakilərdən heç kim demədi ki, Əbu Bəkir Əssıddıq və başqaları, Bənu Hənifə qəbiləsini , lə iləhə illə Allah dedikləri, namaz qıldıqları və zəkat verdikləri halda nə üçün oldürdülər.

-Necə ki, Qudama və əshabının kafir olmaları barədə heç kəsdə şübhələr olmamışdır və bunun kimi bir çox kəslərdə də həmçinin belə oldular.

-Necə ki, Bənu Ubeyd Əl Qaddah öz zamanında, Misirin və Şamın və başqa torpaqların hakimi idi. Islamını izhar etmələrinə, cümə və camaat namazlarını yerinə yetirmələrinə, qazilər və mufdilər təyin etmələrinə baxmayaraq, onlardan bəzi sözlər və əməllər izhar olan kimi, alimlər heç tərəddüd və şübhə etmədən onlarla vuruşmaq barədə hüküm verdilər. Bu hadisə İbn Əl Cövzinin (Allah ona rəhm etsin) zamanında baş vermişdir. Misir onlardan geri alındıqdan sonra İbn Əlcövzi, (Allah ona rəhm etsin) "Misirin fəthinə yardım" adlı kitabda yazdı.

Və nə əvvəlkilərdən, nə də sonrakilərdən heç kim bu əməllərin doğru olamaması barədə heçnə eşidilməyib. Baxmayaraq ki**,** onlar islamı iddia edirdilər, "lə iləhə illə Allah" deyirdilər, islamın ərkanlarını izhar edirdilər. Biz bu əcaib sözləri (özünə müsəlman deyəni; "nə etsə də təkfir etmək olmaz") indi bu zamanda, Allahın lənəti üzərinə olmuş kəslərdən eşidirik.

-Onlar bu əməlləri şirk saysalarda,

-şirki edənləri ,

-onu yaxşı əməl sayanları,

- yaxud onun əhli ilə bir yerdə olanları,

-tövhid əhlini qınayanları,

-şirk əhlinə görə, tövhid əhli ilə vuruşanları,

-şirk ehini təkfir etmədikləri üçün, tövhid əhlinə buğz edənləri,

lə iləhə illə allah dediklərinə görə və yaxud islamın beş ərkanını yerinə yetirdiklərinə görə təkfir etməyərək, Rəsulullahın ﷺ belələrini müsəlman adlandırdığını iddia edirlər.

Bu sözlər, qəti olaraq heç bir vaxt, heç bir kəsdən eşidilməyib. Bunu söyləyən sadəcə bu Allahsizlar və bu cahillər və bu zalımlardır.

Mən isə deyirəm: "Siz, bu münaqişədə zəfər çalmış sayılacaqsız: Əgər bu sözlərin bir hərifini belə, sizdən başqa elim əhlindən, bir nəfər də olsun alim deyibsə və ya bir nəfər alimin, sizlərin gətirdiyi bu axmaq, əxlaqsız və xəbis dəlilləri nə vaxtsa gətiriblərsə????

Buyurun gətirin!!!

Lakin məsələ Əl Yəmənin dediyi kimidir:

أقاويل لا تعزى إلى عالم فلا تساوي فلساً إن رجعت إلى نقد

“Sözləri aləmlərdə deyilməyib. Əgər dəyərləndirmək istəsən, qəpik-quruşa belə tay tutulmaz.”

Sözümüzü bu mövzuda, imam Buxarinin (allah ona rəhm etsin) sözləri ilə bitirmək istərdik:

«باب يتغير الزمان حتى تعبد الأوثان»

Bab: “Zaman dəyişəcək hətta bütlərə ibadət edəcəklər ”

Sonra O, Rəsulullahdan ﷺ rəvayət edərək buyurur: “Dovs qəbiləsinin qadınları, Zi Xalsanın ətrafinda toplaşmayana qədər, Qiyamət qopmaz .” (Buxari 7116) Zi Əl Xalsa, Dovs qəbiləsində ibadət olunan bütlərdən biri idi. Rəsulullah ﷺ Cabir ibn Abdullaha dedi:

“Sən Zi Əl Xalasını dağıda bilərsənmi? “Cabir ibn Abdullada bir qrup səhabə ilə oraya getdilər və onu yandiraraq param-parça etdilər. Geri qayıtdıqda, Rəsulullah ﷺ onlara beş dəfə xeyirlə dua etdi.

Və Buxari (Allah ona rəhm etsin) adətinə görə, əgər hədis onun şərtlərinə uyğun gəlmirsə, önü babın adı ilə adlandırardı. Daha sonra şərtlərinə və mənasına uyğun gələn hədisləri zikr edərdi. Və şeyx babın adını **“Zaman dəyişəcək hətta bütlərə ibadət edəcəklər”** qoymuşdur, hədisdəki eyni kəlmələri digər hədis alimləri də öz kitablarında zikr edmişlər.

İndi isə Allahın və onun Rəsulunun ﷺ və ümmətin imamlarının**: Allahın düşmənlərinə qarşı**, dil ilə və qəlb ilə cihad və ədavət etməyin vacibliyinin isbatı, və halı bu cür olmayan şəxsində, islamının batil olması (kafir olması)və İslam dininə yalnız bu etiqadla daxil olmanın vacibliyi barədə danişacağıq.

Bab:

“ Allahın düşmənləri olan kafirlərə, mürtədlərə, müşriklərə və münafiqlərə qarşı ədavətin və düşmənçiliyin aparılması ”

Allahu təalə buyurur:

وقول الله تعالى: ﴿وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ إِنَّكُمْ إِذًا مِثْلُهُمْ﴾.

وقوله تعالى: ﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ﴾.

وقوله تعالى: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ﴾ إلى قوله: ﴿كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحْدَهُ﴾.

وقوله تعالى: ﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ﴾.

- “Biz artıq kitabda sizə nazil etmişik ki, əgər Allahin ayələrini inkar və ya istehza edənləri eşidsəniz, onlar bu sözlərini dərişdirməyənə qədər onlarla oturmayın. Əks halda sizdə onlardansınız.”(Ən nisa 140)

- “Sizlərdən kim onları özlərinə dost tutarsa, o da onlardandır”(Əl maidə 51)

- “Ey iman edənlər, mənim və sizin düşmənlərinizi özünüzə dost tutmayın”(Əl mumtəhinə1-4)

- “Biz sizi inkar edirik (təkfir edirik) və bizimlə sizin aranızda ədavət və düşmənçilik başladı hətta, tək Allaha iman etməyənə qədər (Allahı təkləşdirməyənə qədər)”

- “(Ya Rəsulum!) Allaha və axirət gününə iman edən bir qövmü, Allaha və onun Rəsuluna qarşı həddini aşmış kəslər ilə: Öz ataları, oğulları, qardaşları, yaxın qohumları olsalar belə, dostluq etdiklərini görə bilməzsən.” (mücadilə 22)

İmam Əl Hafiz Muhəmməd bin Vəddah dedi[1],mənə bir neçə nəfər bildirdilər ki, Əsəd bin Musa, Əsəd bin Al Fattara məktub yazaraq buyurdu:

*“Bil ki, əziz qardaşım, məni sənə məktub yazmağa vadar edən odur ki, insanlar sənin barəndə saleh bir şəxs olduğunu bildirirlər. Və həmçinin Allah sənə insanlara qarşı ədalətli olmağı nəsib etmişdir. Səni sünnəni izhar etdiyin və bidət əhlinə, onların zəlalətini bəyan etdiyin üçün, xeyirli məqam sahibi etmişdir. Sən onların bidətçi olduqlarını dəfələrlə insanlara bəyan etdikdən sonra, Allah sənin əlinlə onları alçaltmış və əhli sünnəni səninlə sabit etmişdir. Allah sənə onların nöqsan və zəlalətlərini acmış, sənə onları alçaltmaqda yardım etmişdir, hətta onlar öz bidətləri ilə, gözlər önündən itib getmişlər. Əziz qardaşım sənə müjdələr olsun. Sənə veriləcək mükafatı gözlə! Qoy sənin mükafatın namazdan, orucdan, həcdən və cihaddan daha uca olsun. Bil ki, harada ki Allahın kitabına əməl olunar və onun Rəsulunun ﷺ sünnəsi dirçəldilər, Rəsulullah ﷺ onu edənlər haqqında belə buyurar: “kim mənim sünnətimdən bir şeyi dirçəldərsə, mən və O, cənnətdə bu iki barmağım kimi (iki barmağını bir-birinə yapışdıraraq) bir yerdə olacaq “həmçinin buyurur ki, “Kim mənim yoluma dəvət edərsə, qiyamətə qədər ona tabe olanların savabı qədər, ona əcir yazılar.”***(ibn Məcə 205)***və onun savabının həddi əməl edənlərin əməllərindən asılı olaraq dəyişər. Və həmçinində buyurmuşdur ki, hər bir bidətə dəvət edənin önünə, Allah, onu məhv edəcək bir (sünnə əhli olan) kimsə çıxardar.*

Ey qardaşım bu fəzilətdən istifadə et və onun əhlindən ol. Həqiqətəndə Rəsulullah ﷺ Muazı, Yəmənə göndərərkən buyurmuşdur: Əgər Allah sənin əlinlə onlardan birini belə islama gətirsə, o sənin üçün bunlardan və onlardan daha xeyirlidir diyə ,ən əzəmətli sözlərdən istifadə etmişdir.

---

[1] Abu Abdullah Muhəmməd ibn Vəddah Əlkurtubi Əl Əndalusi hicrətin 119-cu ilində Kurtubidə doğulmuşdur. O, dövrünün ən döyük mühəddis və Alim idi.

Bundan istifadə et və sünnətə dəvət et hətta, səni izləyən və sənə tabe olan bir camaat olsun ki, sənə bir şey olsa sənin yerinə keçəcək və bu yükü daşıyacaq biriləri olsun. Qoy səndən sonra bir ümmət olsun ki , onların əməllərindən sənə, ta qiyamətə qədər savab yazılsın. Necə ki əsərdə gəlir "Bəsirət (elim) və niyyətini, hesaba çəkərək əməl et ki, Allah sənin əlinlə, fitnələnmiş ,azmış bidətçiləri rəzil etsin Səni isə Peyğəmbərinin ﷺ davamçısı etsın. Həqiqətəndə sən Allahın nəzdinə, bundan daha yaxşı əməl ilə çıxa bilməzsən."

Səni bidətçilərdən özünə qardaş tutmaqdan, onlarla oturmaqdan və onlara sahib çıxmaqdan da çəkindirirəm. Çünki bidətçilər haqqında sələfilər buyurmuşlar;

-"Kim bir bidətçi ilə əyləşərsə, ondan mühafizə gedər (yəni Allah onu zəlalətə düşməkdən artıq qorumaz) və o tək başına buraxılar. Və hər kim, bir bidət sahibinin yanına gedərsə, bilsin ki islamı dağıtmağa gedir.

-Həmçinin sələfdən varid olmuşdur ki, Ondan başqa heç bir ibadətə layiq ilahın olmadığı Allah nəzdində, insanların içində, havasına tabe olandan daha pis nifrət olunanı yoxdur. "

- Həmçinin Rəsulullahdan ﷺ bidət əhli üçün lənət də varid olmuşdur. Və Allah onlardan nə xərclənən bir şeyi, (zəkat ,sədəqə) nə ədaləti, nə yerinə yetirilən vacibləri, nə də müstəhəbləri qəbul etməsi, varid olmamışdır. Onlar hər dəfə əməllərdə çalışqanlıq edəndə, oruclarındı, namazlarını, artıranda, Allahdan daha da uzaqlaşallar.

Onlarla oturmağı tərk et.

Onları alçald və onlara buğz et necə ki Allah onlara buğz edib və Allahın Rəsulu ﷺ onları alçaldıb və necə ki, ondan sonra gələn hidayət imamları da belə ediblər". Şeyx Əsədin (Allah ona rəhm etsin) sözünün sonu.....

Bil ki, Allah sənə rəhm etsin, Onun və onun kimi sələfdən olan kişilərin, bidət və zəlalət əhlinə qarşı düşmənçilik və ədavətin aparilmasının vacibliyi kimi sözləri , insanı dindən çıxartmasa da, böyük zəlalətdir. Lakin sələf bu ədavəti iki səbəb ilə izah etmişdir.[1]

-Birincisi: Bidətin özü-özlüyündə, dində çox ağır yer tutması, hətta böyük günahlardan daha ağır olması, bidətin əhli ilə, böyük günah sahiblərindən qat-qat ağır rəftar olunması. Necə ki bu gün insanların qəlblərində rafizilərin abid və alimlərinə, əhli sünnənin böyük günah sahiblərindən daha da çox nifrət etdikləri kimi.

-Ikincisi: Bidət insanı açıq-aydın riddəyə (küfrə və şirkə) qədər götürə bilər. Necə ki günümüzdə bir çox əhli bidətin halı belədir.

Kim bunu anlayarsa, bizimlə bidətçilər (xariclər) arasındakı fərqi anlayar və bizim riddə ilə (insanı dindən çıxaran və müşriklərlə) əlaqəli dediyimiz kəlmələri və mürtədlərlə bağlı sözlərimizi və həmçinin, böyük nifaq sahibləri və münafiqlərlə, mücadilə edilməsi barədə dediyimiz sözlərimizin doğruluğunu anlayar. Çünki, bu barədə artıq Allah ayələr də nazil etmişdir. Uca Allah buyurur:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَسَوْفَ يَأْتِى ٱللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُۥٓ﴾

“Ey iman gətirənlər, sizlərdən kim öz dinindən dönərsə, Allah onlardan sonra (onların yerinə) elə bir qövm gətirər ki, Allah onları, onlarda Allahı sevərlər.”(Əlmaidə 73)

----

[1] Düşün ki, Allah sənə rəhm etsin. Bu ədavət və düşmənçiliklər hamısı, hələ O şəxslər ilə aparılıb ki, onlar islamın beş sütununa əməl ediblər və özləridə şirki və küfrü inkar edərək , onun əhlini təkfir ediblər və onlara qarşı ədavəti vacib sayıblar. Düşün ki, bu insanlar islamın, alimləri olduqları halda, sadəcə bidətləri olduğuna görə onlar tərk olunubsa, onda günümüzdəki müşriklərin və tağutun rizasını qazanmaq üçün haldan-hala düşən, dost və düşmənçiliyi ümumiyyətlə islamdan silən və bunun əksini söyləyən münafiqlər ilə necə rəftar olunmalidir? Bu suala artıq özün cavab ver . Təbii ki ,əgər zərrə qədər ixlasın varsa.

Və həmçinin başqa ayədə Allahu təalə buyurur:

وقوله تعالى: ﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلْكُفَّارَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱغْلُظْ عَلَيْهِمْ
وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُوا۟ وَلَقَدْ قَالُوا۟ كَلِمَةَ
ٱلْكُفْرِ وَكَفَرُوا۟ بَعْدَ إِسْلَٰمِهِمْ﴾ الآية.

“Ey Nəbi! Kafir və münafiqlərə qarşı cihad et. Və onlara qarşı sərt ol. Varacaqaları yer cəhənnəmdir ora necə də pis yerdir. Allaha and içərək deyərlər ki, biz heçnə deməmişik. Əksinə onlar küfür kəlməsini söylədilər və islama girdikdən sonra kafir oldular. ” **(Ət tövbə74)**

İbn Vəddah özünün “bidətlər və yeniliklər” kitabında hədisi zikir etdikdən sonra**,** hədis barədə buyurur; yəni bu ümmətdə küfür və zəlalət fitnələri baş qaldıracaq.

-Küfür fitnəsi dedikdə, dindən çıxmasıdir ki, bu da insanı əsirlik halına düşməsinə və malının qəsb olunmasına səsəb olur.

-Zəlalət fitnəsi dedikdə, bütün bunları hələ halal etmir və hələ bunlara səbəb olmur. Yəqin ki, bu an üzərində olduğumuz zamanın da, zəlalət fitnəsi vaxtına aid etmək olar çünki, hələ malların və nəfislərin qəsbi yoxdur.

Həmçinin (Allah rəhm etsin) buyurmuşdur: Bizə Əsəd ona da bir kişi**,** İbn Mubarakdən, o da İbn Məshuddan eşidib ki “Allah hər bir bidət hiyləsini dağıtmaq üçün öz dostlarından birini**,** o bidətdən uzaqlaşdıran və onun haqqinda danışan olaraq seçmişdir. O zaman sizdə bu məkana sahib çıxın və onlardan biri olun , **Allah sizə vəkil olaraq yetəcəkdir**.”

Sonra sələfdən sənədi ilə rəvayət edərək buyurur ki, mənim üçün zəlalət fikirində olan birini, o rəydən döndərmək bir ay etikaf edərək ibadət etməkdən daha sevimlidir.

Bizə Əsəd ,Əbu İshaq Əl Xazzadan o da Əl Əvzaidən rəvayət edir ki; Bəzi elm əhli, bidət əhli barədə belə buyurmuşlar “Allahu təalə bidət əhlindən, nə namazı, nə sədəqəni, nə orucu, nə cihadı, nə həcci nə xərclənən sədəqəni, nə də ədaləti qəbul etmir. Sizin sələfləriniz dilləri ilə bidət əhlindən şiddətli danışar, qəlbləri ilə onlardan uzaq olar və insanları onların bidətlərindən çəkindirərdilər.

Əgər onlar bidətlərini gizli saxlasaydılar, insanlardan heç kəs onları tanımazdı və Allah da istəsə onları bağışlayar, istəsə də əzab edərdi. Əgər öz bidətini izhar edərsə və bidətinə dəvət edərsə, o zaman o Allahsızlardan qorunmaq üçün, Rəsulullahdan ﷺ gələnlər bizə rəhmət (hüccət) olaraq yetər.

Sonra yenə isnadı ilə rəvayət edərək buyurur: Bir kişi Huzeyfənin yanına gəlir. O Əbu Musa Əl Əşari də (Allah hər ikisindən razı olsun) onun yanında oturmuşdu. Və o kişi Əbu Musaya dedi, bir kişini Allah üçün qəzəblənərək, öz qılıncı ilə oldürdülər. O kişi oddadir, yoxsa cənnətdə?

- Əbu Musa cənnətdədir dedi.

- Huzeyfə isə; adam səndən açıqlama gözləyir diyə cavab verdi.

- Əbu Musa; sən necə dedin? Sübhənallah! təkrarla. Kişi bir daha eyni sualı verdi. Əbu Musa cənnətdədir diyə cavab verdi.

- Huzeyfə yenə açıqlama verməsini istəyərək ona təkid etdisə də, Əbu Musa eyni cavabı duz üç dəfə təkrarladı. Sonunda kişi**,** and olsun Allaha ki, mən artıq heçnə soruşmayacam dedi.

- Huzeyfə onu çağıraraq buyurdu; Tələsmə, sənin soruşduğun adam əgər haqda olubsa və haqq üçün öldürülübsə, onda Onu tikə-tikə etsələr də O**,** cənnətdədir. Yox Əgər əksinə O haqq üzərində olmayıbsa, nəfsim əlində olan Allaha and olsun ki, mütləq oda girəcək.

Sonra Əl Həsəndən gələn sənədlə rəvayət edərək buyurur: “Bidət əhli ilə oturma, həqiqətəndə o sənin qəlbini xəstələndirər.

Sonra Sufyan Əs Sovridən gələn sənədlə rəvayət edərək buyurur: **“Kim bidət əhli ilə oturarsa**, **bu üç haldan birinə düşər.**

-1. Ya O özü başqası üçün bir fitnəyə çevrilər.

-2. Ya Onun qəlbində bir şey (xəstəlik) əmələ gələr ki, **onun səbəbi ilə Allah onu cəhənnəmə salar.**

-3. Ya da o deyər ki, and olsun Allaha ki, mən onun (bidətçinin) dediklərinə fikir vermirəm və mən özümə arxayınam. Və bil ki, kimi Allah öz dinində arxayın edərsə, ondan dinini bir göz qırpımında geri alar. ”

Sonra öz isnadıyla bir neçə sələfdən gələn sənədlə rəvayət edərək buyurur: “Kim bir bidətçinin yanına, ona hörmət edərək gedərsə, bilsin ki, islamı dağıtmağa gedər.”

Bizə Əsəd bin Musa, Həmməd Bin Zeyddən o da Əyyubdan o da Əbu Kulabadan rəvayət edərək buyurur ki: **“Bidətçilər ilə oturmayın və onlar ilə mübahisə etməyin. Həqiqətən də onlar sizi, öz azğınlıqları ilə, sizin bildiyiniz məsələlər də belə, çaşqınlığa salarlar.** “Və Əyyub Onun çox bəsirətli alim olmasına and içdi.

Bizə Əsəddən, o da Zeyddən, o da Muhəmməd Bin Talhadan, o da İbrahimdən rəvayət edərək buyurur ki: “Bidətçilər ilə oturmayın və onlarla danışmayın, həqiqətən də mən qorxuram ki, onlar sizin qəlblərinizi zəhərləsinlər”.

Əsəd bizə, Əbu Hureyrədən (Allah razı olsun) O, da Allah Rəsulundan ﷺ sənədlə bildirir ki; “Kişi öz dostunun dinindədir.”

Bizə Əsəd, Ona da, Muhəmməd ibn İsmayıl, Ona da Həmməd bin Zeyd, Ona da Əyyubdan rəvayət edərək buyurdu; Bir dəfə bir kişi Muhəmməd ibn Sirinin yanına gəldi və dedi:

“Ey Abu Bəkir, mən sənə sadəcə bir quran ayəsi oxuyub gedəcəyəm. İbn Sirin, barmaqlarını qulaqlarına tıxayıb dedi: “Əgər sənə zəhmət deyilsə, mənim evimdən çıxardın. Əgər sən müsəlmansansa bunu et. Yoxsa mən evimdən çıxacağam.”

-Ey Əbu Bəkir, mən sadəcə oxuyub çıxıram deyə cavab verdi.

-İbn Sirin, ayağa qalxaraq çıxmaq istədi. O an biz həmin insana, sən burdan getsən daha yaxşı olar deyə onu çıxardıq.

-Ey İbn Sirin sən nəyə görə ona qulaq asmadın? O, sadəcə oxuyub gedəcəkdi deyə soruşduq?

-Allaha and olsun ki, mən onun dediyi şeylərə, qəlbimin sabit qalacağını dəqiq bilsəydim, ona fikir belə verməzdim. Ancaq mən qorxdum ki, O qəlbimə elə şüpə atar ki, daha sonra mən o şüpəni özümdən çıxarmaq üçün, çox çalışam və ya heç çıxara bilməyəm.”

Bizə Əsəd ona Damra, ona da Savda, oda Abdullah bin Əl Kasimdən eşidib ki; “Qul havasının üzərində olduğu müddətcə, ondan daha şərli işlərə baş vuracaqdır.” Və mən bunu bir neçə davamçılarımıza

söyləmişəm çünki**,** Rəsulullahdan ﷺ səhih sənədlə varid olub ki; **“oxların şikardan çıxdığı kimi islamdan çıxacaqlar və geri dönməyəcəklər. Hətta ox öz Atıldığı yerə geri dönməyənə qədər.”**

Bizə Əsəd, Musa İbn İsmaildən, O da Həmməd bin Zeyddən, O da Əyyubdan rəvayət edərək buyurdu ki; “Bir kişi dində olan görüşündən döndüyündə, fərəhləndim və Muhəmmədin yanına getdim və ona xəbər verdim .

“Baxın görün nələr baş verir. Həqiqətən də hədisin əvvəli onlar üçün axırından dahada şiddətlidir. O vaxt ki Rəsulullah ﷺ, “**islamdan çıxacaqlar və geri dönməyəcəklər”.** Deyərək buyurdu.

Sonra yenə isnadla**,** Hüzeyfədən rəvayət edərək buyurur; Bir gün Huzeyfə ovcuna xırda ağ daşlar toplayaraq, digər ovcuna da qum topladı. Sonra əlindəki qumu, daşların üstünü örtənə qədər tökdü və dedi; “Nəfsim əlində olan Allaha and olsun ki, elə qövümlər gələcək ki, dini bu daşların dəfn edildiyi kimi dəfn edəcəklər.”

Bizə Muhəmməd bin Səid isnadla, Əbu Dərdadan rəvayət edərək buyurur; “Bu gün Rəsulullah, ﷺ sizin içinizə gəlsə, səhabələrin və özünün etdiklərindən sadəcə namazı taniyardı. Sonra dedi; “Əl Əzvai: “Bəs bizim ilə olsaydı görəsən nə deyərdi?”

Bizə Süleyman bin Mahmud, Əliyə (Allah ondan razı olsun) isnad etdiyi hədisdə onun adından buyurur; “Elmi öyrənin ki, onunla tanınasınız. Onunla əməl edin ki, elmin əhli olasınız. Həqiqətən də elə bir vaxt gələcək ki, haqq inkar olunacaq.”

Bizə Yəhya, Əbi Səhl bin Məlikdən, O da atasından rəvayət edərək buyurur ki; “Mənim gördüyüm şeylərdən namaza çağırışdan başqa heçnə qalmayıb.”

Mənə İbrahim bin Muhəmməd, Ənəsə çatan sənədlə rəvayət edib ki, Rəsulullahın ﷺ zamanından indiyə gördüklərimizdən yalnız sizin lə iləhə illə Allah kəlməniz qalıb.

Bizə Əsəd, Həsəndən ona çatan sənədlə rəvayət edib ki: “Əgər bir kişi sələfiləri görsəydi, sonra bu günlərdə həşr olunsaydı, islamdan heç nəyi tanımazdı, sadəcə bu namazdan başqa.

Sonra buyurdu ki, Allaha and olsun ki, kim bu münkərlərlə dolu zamanda sələfi görmədən yaşasaydı və bidət əhlinin də**,** öz bidətinə

çağırdığını, dünya əhlini də öz dünyasına çağırdığını görərsə və Allah da onu bu fitnələrdən qoruyarsa, onun qəlbinə sələfi xatırlayıb onlara tabe olmağı və onların izindən getməyi nəsib edərsə, ona əzəmətli əcir verər. Allahın izni ilə belə insanlardan olun.”

Mənə Muhəmməd bin Abdullah, Ona da Bin Muhəmməddən**,** isnadla Məymunə bin Məhranın belə dediyi rəvayət olunur; “Əgər sələfdən bir kişi sizinlə bərabər olsaydı, dindən qiblənizdən başqa heç nəyi tanımazdı.”

Ummu Dərdadan, Muhəmməd bin Qudəmə isnadla belə rəvayət etdi; “Bir gün Əbu Dərda yanıma qəzəbli halda gəldi.

Ya Əbu Darda, səni qəzəbləndirən nədir deyə soruşdum.

Allaha and olsun ki, bu gün insanlarda camaat namazından başqa**,** Muhəmmədin yolundan heç nə qalmayıb. Digər ləfzdə isə “Əgər bir insan**,** islamın ən əhəmiyyətlilərini öyrəndikdən sonra**,** bu gün onu axtarmağa qalxarsa**,** heçnə tapa bilməz.”

Mənə İbrahim, Abdullah bin Əmrdən sənədlə rəvayət edib ki; “Bu ümmətin sələfindən iki kişi öz müshəfləri ilə bu vaxtda gəlsəydilər, üzərilərində olduqları dindən bir şeyi belə tapmazdılar. ”

İmam Məlik buyurur; “mənə Əbu Hureyrənin Nasr surəsi barədə bu şeyləri dediyi çatıb.

﴿ وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾ ﴾

“Sən insanların Allahın dininə dəstə-dəstə girdiklərini görərsən”

Ayəsini oxunduğunda; “Nəfsim əlində olana and olsun ki, Həqiqətən də insanlar bu gün Allahın dinindən, o vaxt dəstə-dəstə girdikləri kimidə çıxıllar.”

Dur və diqqətlə duşun. Allah sənə rəhm etsin. Duşun ki bütün bunlar hələ tabiinlərin zamanında baş vermişdi və hansı ki, hələ səhabələrin axırıncıları onların içində idilər. Bəs onda necə bu gün müsəlman, çoxluqla öyünərək və ya tərəddüdə düşərək, batili inkar etmək üçün, bütün bunları dəlil gətirməzmi?

Sonra İbn Vəddah isnadla Əbi Ummiyyədən rəvayət edərək buyurur; “Əxşanın yanına gəldim və bu ayə barədə nə bilirsən diyə soruşdum?

-Hansı ayə diyə? cavab verdi

-Allahın bu ayəsi ki, orada deyir;

﴿لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهْتَدَيْتُمْ﴾

“Siz hidayət olunduqdan sonra, azmışlar sizə heçnə ilə zərər verə bilməzlər.”

Sonra buyurdu, Allaha and olsun ki, sənə bu ayə barədə xəbər verəcəm. Mən Allah Rəsulundan ﷺ bu ayə barədə soruşdum. Oda mənə;

“Əksinə yaxşılığı əmir edib pislikdən də daimi çəkindirərlər. Hətta havasına tabe olub dünya nemətlərindən təsirlənən və hər kəsin öz rəyindən razı qaldığını görsən, onları öz işləri ilə tərk et və özünlə məşqul ol. Çünki sizdən sonra elə günlər gələcək ki, o vaxtlarda (sünnəni yaşamaq) səbir etmək ovcunda köz tutmağın mislində olacaq. O vaxtlarda (dinə) əməl edənlər, əlli kişinin əcirini qazanacaqlar.

-Ya Rəsulullah onlardan əlli kişinin deyə soruşdum.

-Yox, sizdən əlli kişinin əcirini deyə cavab verdi.”

Sonra Abdullah ibn Ömərdən (Allah ikisindən də razı olsun) rəvayət edərək Rəsulullahın ﷺ belə dediyini bildirdi; “Müjdələr olsun qəriblərə. Hətta bunu üç dəfə təkrar etdi.

-Qəriblər kimlərdir, ya Rəsulullah ﷺ diyə səhabələr soruşduqda ?

-Pis insanların içində, sayıları az olan saleh insanlar. Insanların çoxunun nifrət etdikləri və çox azının xoşladığı kəslər.”

Muhəmməd bin Səid, Əl Muafiridən isnadla Rəsulullahdan ﷺ belə buyurur; “O qəribləri müjdələyin ki, insanların Allahın kitabını inkar etdikləri vaxt, onlar ondan tutunarlar. Və Sünnə tərk olunduğunda onlar ona sarınarlar.”

Bizə Əsəd, Abdullahdan o da öz atasından sənədlə, Rəsulullahadan ﷺ buyurur; *“Islam qərib olaraq başlamışdır. Və Qəriblərin yer üzərində mövcud olduğu müddətcə, qiyamət qopmaz. O qəribləri müjdələyin. Insanlar fəsad əhlinə çevrildiyi zaman (dindən tutunduqları üçün) onları müjdələyin.”*

Bizə Əsəd, Abdullahdan sənədlə rəvayət edib ki, Rəsulullah buyurur:

“Həqiqətən də islam qərib olaraq başladı və necə ki qərib olaraq başlamışdı, o cür də Qərib olaraq, ***,*** *geri dönəcək. Və o qəriblərə müjdələr olsun.”*

*Qəriblər kimlərdi ya Rəsulullah***,** *deyə səhabələr soruşduqda?*

*O kəslərki, insanlar fəsad etdikləri zaman***,** *onları islah edərlər.”*

Bu Imam, Hafiz Muhəmməd bin Vəddahın “Bidətlər və yeniliklər” adlı kitabında gətirdiyi ən son hədisdir.

Allah sənə rəhm etsin Qəriblər barədə hədislərin səhih, çoxsaylı və məşhur olmasına baxmayaraq bu qəriblərin, qərib olaraq qalması barəsində düşün.

Həmçinin düşün ki Alimlər icma ediblər ki, artıq uzun zamandır ki, islam qəribdir. Hətta İbn Əl Qəyyum (Allah ona rəhm etsin) buyurur ki; “Bu gün islam, ilk öncə başladığı zamanından daha çox qəribdir.”

Bütün bunları dərindən düşün ki, bəlkə o böyük səddə (şübhəyə) insanların çoxunun: “Çoxluğa və Qara ləkəyə[1] tabe olaraq azmasından qurtulasan. Bil ki, bundan qurtulanlar necə də, azların azları olublar.

---

[1]Hədisdəki qara ləkə ,bizim ümmətin o biri peyğəmbərlərin ümmətindən dahada çox olması şübhəsinə işarə olunur.

Son Söz

Və sözümüzü Müslimin səhihində gələn Abdullah bin Məshuddan (Allah ondan razı olsun) gələn bir hədislə bitirmək istərdik. Rəsulullah ﷺ buyurur:

"Məndən öncə elə bir Nəbi olmadı ki, Allahu təalə ona öz ümmətindən onun əmrinə, etiqad edən və sünnətindən tutunan həvariləri nəsib etmişdir. Onlardan sonra müxaliflər gələrlər. Hansı ki, etmədikləri şeyləri söyləyərlər və əmir olunmadıqları əməlləri edərlər.

Kim onlara qarşı əli ilə cihad edərsə, mömindir.

Kim onlara qarşı dili ilə cihad edərsə, mömindir.

Kim onlarla qarşı qəlbi ilə cihad edərsə, mömindir.

Bunun altında olanlarda isə, xardal dənəsi qədər belə iman yoxdur. "

Şeyxin sözünün sonu......

Və aləmlərin Rəbbinə həmd olsun.

Mən bütün İslamın və Müsəlmanların şeyxi olan İbn Teymiyyənin (Allah ona rəhm etsin) həpisxanadan yazdığı məktubun birinci hissəsinin, çox böyük faydaları əhatə etdiyi üçün zikr etmək istəyirəm. Bu məktubu şeyxə, öz dostları, onun düşmənlərinə qarşı azacıqda olsa mülayim olmasının, heç olmazsa zindanlardan xilas olmasına səbəb olacağını düşünərək, nəsihət olaraq yazmışlardır.

Şeyxulislam(Allah ona rəhm etsin) onlara cavab verərək yazir ;

Həmd yalnız aləmlərin Rəbbi olan Allaha aiddir. Ona həmd edir, Ondan yardım diləyir, Ondan bağışlanma diləyir və Ona tövbə edirik. Nəfislərimizin şərindən və əməllərimizin pisliklərindən Allaha sığınırıq. Allah kimi hidayət edərsə onu heç kimsə azdıra bilməz. Və kimi azdırarsa onu heç kimsə hidayət edə bilməz. Biz şahidlik edirik ki,

Allahdan başqa ibadətə layiq haqqı çatan məbut yoxdur, O bu ilahlığında təkdir və onun bu ilahlığında heç bir şəriki yoxdur və şahidlik edirik ki, Muhəmməd ﷺ onun qulu və elçisidir. Allah onu hidayət və haqq olan dinlə göndərmişdir ki, bütün dinləri üstələsin (yox etsin) və buna Allah özü şahid olaraq yetər. Allahın salamı və salatı Muhəmməd və onun ailəsinə, əsbabına və onlara gözəl şəkildə tabe olanlara olsun.

Və sonra mənə iki şeyxin risaləsi çatdı, hansı ki Allah o ikisini, xeyir üzərində çalışan örnək etmiş, onları və digər qardaşları, özündən olan bir ruhla dəstəkləmiş və qəlblərinə iman yazmış, onları doğruluq qapılarından, sıddıqlar olaraq daxil etmiş və (pisliklərdən) sıddıqlar olaraq da çıxarmışdır. Onlara öz nəzdində yardım edəcəyi bir üstünlük və bir burhan (dəlil) vermişdir. Elə bir burhan ki elmə, hüccətə, haqqı batildən ayırmağı izhar edən dəlillərə söykənmişdir. Və elə bir burhan ki, qüdrətə, qardaşlığa və dilləri ilə (batil əhlinə qarşı, haqq əhli ilə) yardımlaşmağa söykənmişdir. Və Allah onları (haqdan) üz döndərənlər üçün zəfərlər çalan, Allahın hizbi (partiyası) və ondan qorxan, ovluya və müttəqilər etmişdir. Allah səbri və yəqinliyi onların qəlblərində cəm edən imamlar etmiş və gizlidə də aşkarda da onlara öz (kitabındakı) vədi olaraq yardım etmiş, şeytanin hizbindən, (camaatından) Rəhmanın qulları olaraq, intiqam alanlar etmışdır.

Lakin Rəbbani hikməti və dəyişməz olan sünnətinə uyğun olaraq, nöqsansız və bütün eyib sifətlərindən münəzzəh olan Allah, iman və doğruluq daşıyan qulları ilə, nifaq və böhtanlar daşıyanları, biri-birilərindən ayırd etmək üçün, imtahanlar və sınaxlar təqdir etmişdir. Onun kitabı bizə bildirirki, iman etdim deyən qullarını fitnələrlə (imtahanlarla),böyüklük və qürur daşıyanları isə cəzalara düçar edəcəkdir. Uca Allah buyurur:

﴿الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن
يُتۡرَكُوٓاْ أَن يَقُولُوٓاْ ءَامَنَّا وَهُمۡ لَا يُفۡتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدۡ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡۖ فَلَيَعۡلَمَنَّ ٱللَّهُ
ٱلَّذِينَ صَدَقُواْ وَلَيَعۡلَمَنَّ ٱلۡكَٰذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمۡ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَسۡبِقُونَاۚ
سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ﴿٤﴾﴾.

"Əlif, Ləm, Mim. Yoxsa insanlar iman etdik! dedikdən sonra imtahan olunmayacaqlarını hesab edərək, başlı-başına buraxılaraq, tərk olunduqlarını mı, zənn edirlər. And olsun ki, biz onlardan əvvəlkiləri də imtahan etmişik ki, Allah doğru sözlülər ilə, yalançıları tanısın (ayirsin). Yoxsa günahkarlar bizi önləyəcəklərinimi düşünürlər. Necə də pis hököm edirlər."

Allah günahkarların cəzasız və iman edənlərin imtahansız və doğru sözlülər ilə, yalançıları ayırd etmədən buraxilacağını düşünənləri inkar etmişdir.Və Allah öz kitabında dürüst bir imana sahib olmağın, yalnız və yalnız onun yolunda cihad etməklə mümkün olacağını bildirmişdir.

Uca Allah buyurur;

فقال تعالى: ﴿قَالَتِ ٱلْأَعْرَابُ ءَامَنَّا قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ وَلَٰكِن قُولُوٓا۟ أَسْلَمْنَا وَلَمَّا
يَدْخُلِ ٱلْإِيمَٰنُ فِى قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن تُطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَٰلِكُمْ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا۟﴾.

"Ərəblər iman etdik dedilər. De! siz iman etməmisiniz. Lakin deyin ki, təslim olmuşuq, amma iman hələ qəlbinizə girməyib. Əgər Allaha və onun Rəsuluna tabe olsanız, əməllərinizdən heç bir şey əsirgənməz. Həqiqətən də Allah Bağışlayan və Rəhimlidir. Həqiqətəndə möminlər o kəslərdir ki, Allaha və onun Rəsuluna iman edərlər və bundan əsla dönməzlər."

Allah fitnələr zamanı (dinindən) üz çevirənin böyük bir xəsarətdə olduğunu bizə xəbər verib. O kəski ki, Allaha (çətinlik halında)haldan-hala düşərək ibadət edər. O kəs ki,(fitnələr zamanı) kənara çəkilərək, üzərində olduğu yolda sabit qalmaz əksinə, dünya mənfəətlərindən nəsə onun havasina uyğun gələrsə, öz imanında sabit qalmaz. Necə ki Allah buyurur;

تعالى: ﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَعْبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ۖ فَإِنْ أَصَابَهُۥ خَيْرٌ ٱطْمَأَنَّ بِهِۦ ۖ وَإِنْ أَصَابَتْهُ
فِتْنَةٌ ٱنقَلَبَ عَلَىٰ وَجْهِهِۦ خَسِرَ ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْخُسْرَانُ ٱلْمُبِينُ ﴿١١﴾﴾،
وقال تعالى: ﴿أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُوا۟ مِنكُمْ
وَيَعْلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٢﴾﴾، وقال تعالى: ﴿وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ ٱلْمُجَٰهِدِينَ مِنكُمْ
وَٱلصَّٰبِرِينَ وَنَبْلُوَا۟ أَخْبَارَكُمْ ﴿٣١﴾﴾.

“İnsanlardan elələri də var ki, Allaha tərəf tutaraq ibadət edərlər. Əgər ona bir xeyir gələrsə ondan razı qalar, əgər bir fitnəyə düçar olarsa, (dindən) üz döndərərək dünya və axirətini puç edər. Bax əsil xüsrana düçar olmaqda elə budur.”

Başqa ayədə; **“Yoxsa Allah sizlərdən onun yolunda cihad edənlərlə, səbir edənləri ayırd etməyənədək, cənnətə girəcəyinizimi zənn edirsiniz?”**

Digər ayədə isə; **“Biz mütləq sizlərdən səbir edənlərlə, onun yolunda cihad edənləri ayırd etmək üçün, sizləri imtahan edəcəyik. Və sizin xəbərlərinizi də imtahanlı edəcəyik”**

Və Allahu təalə xəbər verir ki mütləq, (insanların içərisində) mürtədlər ilə yanaşı, mücahidlər və onları sevənlər olacaqdır.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ﴾

“Ey iman edənlər sizlərdən kim öz dinindən dönərsə, Allah mütləq onların əvəzinə elə bir qövüm gətirər ki, Allah onları, onlarda Allahı sevərlər.”

Və onlar iman nemətinə şükür edər, Rəblərindən gələn imtahanlara isə səbir edərlər. Necə ki, Allah buyurur:

﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ الرُّسُلُ

أَفَإِن مَّاتَ أَوْ قُتِلَ انقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ﴾ إلى قوله: ﴿وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾.

“Muhəmməd sadəcə bir Rəsuldur. Ondan öncədə neçə-neçə Rəsullar göndərilmişdir. Yoxsa O, ölərsə və ya öldürülərsə, siz

dininizdənmi dönəcəksiniz?" *O ayəyə qədər ki,* **"Həqiqətəndə Allah ehsan sahiblərini sevir."**

Əgər Allah insana səbir və şükür etmək nemətini nəsib edərsə, o zaman Allahın ona təqdir etdiyi hər bir şey, onun üçün xeyrə çevrilər. Necə ki Rəsulullahﷺ buyurur: "Mömin üçün (istər xeyir, istərsə də şər olsun) elə bir təqdir olunmuş hal yoxdur ki, onun üçün bir xeyir olmasın. Əgər ona bir xeyir nəsib olarsa, şükür edər və bu onun üçün xeyrə çevrilər. Əgər ona bir çətinlik üz verərsə səbir edər və yenə onun üçün xeyrə çevrilər."

Səbir ilə şükür edənin, mömin olması barədə Allah kitabında bir çox yerlərdə byurmuşdur.

Kimlərə ki, Allah səbir və şükür nemətini nəsib etməmiş isə, O böyük bir şər içərisindədir. Və istər şər, istər xeyir olsun onun başına gələn hər bir hal ,onu sadəcə pisliklərə götürər.

Bəs əgər imtahanlar daha əzəmətli məsələlər də baş versə necə?

Bəs əgər fitnələr Rəsulların və Nəbilərin həyatlarında baş verdiyi kimi olsa necə?

Məhz bu imtahanlarla dinin üsulu qurulur və bunlarla insan, imanını və quranını qoruyur. Məhz bu imtahanlarla insan bidət, hava və böhtan əhlinin hiylələrinə səbir edir və onlardan qurtulur. Və bütün bunlara və digər saysız nemətlərə görə Allaha saysiz-hesabsız, həmd və sənalar olsun. Necə ki Rəbbimiz bunu sevir və bundan razıdır. Və necə ki, Uca və Kərim olanın Vəchinə, İzzət və Cəlalına da elə bu yaraşır.

Allahdan istənilir ki, sizləri və digər müsəlmanları, dünyada və axirətdə gözəl bir kəlimə ilə ***(lə iləhə illə Allah)*** *sabit etsin. Sizlərə olan nemətini zahirdə və batində tamamlasın. Və dininə ,kitabına, Rəsuluna yardım edərək, mömin qullarını, kafir və münafiqlər üzərində zəfər çalan qullarından etsin və sizə olan nemətini bununla tamamlasın. Hansı ki, bizlərə onlara qarşı cihad etməyi və onlara qarşı* ***sərt olmağı****, öz aydın kitabında əmr etmişdir. Şeyxin kəlamının sonu........*

Şeyxə, (İbn Teymiyyəyə) Allah ona rəhm etsin. Həşişin istifadəsinin caiz olduğunu iddia edən adamın halı barədə soruşuldu. Şeyx buyurdu:

-Həşişin hər halda, az və ya daha çox olmasından asılı olmayaraq, istifadəsi haramdır. Çünki o, ən pis haramlardan sayılır. Lakin ondan çox istifadə etmək müsəlmanların ittifaqı ilə haramdır. Bunu halal görən adam kafirdir və tövbəyə çağırılar. Əgər tövbə etməzsə kafir kimi öldürülər, yuyulmaz, cənazə namazı qılınmaz və müsəlmanların qəbiristanlığında dəfin olunmaz.

Mürtədin hökmü, yəhudi və xristianların hökmündən daha şərli hesab olunur. Və istər bu insan etiqad etsin ki, (həşiş istifadəsi) hamıya halaldır və ya xas o kəslərə ki, onun istifadəsi insana sakitlik verir və ya onun fikrini, zehnini asanlaşdırır və ya səfərdə insanın fikrini yayındırır, bütün bunların heç bir fərqi yoxdur (eyni hökmdədir).

Sələfdən bəziləri zənn və təvil ediblər ki, içki bəzi şəxslərə xas olaraq halaldir. Və buna Allahın bu ayəsini dəlil gətiriblər.;

﴿لَيْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جُنَاحٌ﴾

“O kəslər ki iman edib saleh əməllər işləyiblər onlara günah sayılmaz”

Səhabələrin alimlərindən olan Ömər, Əli bin Əbu Talib və başqaları ittifaq ediblər ki, əgər onlar haram olmasını iqrar etsələr, onlara hədd tətbiq edin. Yox əgər halal olduğunu bildirsələr o zaman onları öldürün. Şeyxin kəlamının sonu.........

Şeyxin müəyyən şəxsi təkfir etmədiyini iddia edənlərin sözü barədə düşün. Hətta haqq üzərində olduğunu zənn edərək, Rəsulların dinini (tövhidi xəvariclik diyə) söyərək, sirkin əhlinə çevrilərsə belə. Və özlərinə qoşulmağı əmr edərək, tövhidi (muvahhidləri) söyməyənləri inkar etmələrinə rəğmən və müşriklərin səflərinə, islama dəvət etsin diyə qoşulmayanları inkar etsələr belə, təkfir olunmayır deyərək və bütün bunları, şeyxə nisbət edənlərin sözləri barədə düşün.

Bax gör İbn Teymiyyə, abid (Allaha gecə ,gündüz ibadət edən) olsa belə həşişin istifadəsini halal görən kəsi, müəyyən olaraq necə də təkfir edir. Baxmayaraq ki, onlar bu hökmü sadəcə bir qrup insan üçün vermişdilər. Və səhabələrin; “Qudama və əshabını əgər tövbə etməsələr kafir olacaqlar” kimi sözlərinə fikir ver. İbn Teymiyyə bütün bunları müəyyən şəxsin təkfiri üçün demişdir. Və həmçinində səhabələrin müəyyən şəxsin təkfiri barədə dedikləri və digər başqa dəlillərə də bax və bizim halımızı, (böyük şirk sahiblərini təkfir etməmizi) onların həşişi halal görəni təkfir edənlə müqayisə etdikdə. Bizim halımızla, onların üzərində olduqlarının, (təkfirdəki hallarının) cüzü ilə belə müqayisə olunmaz.

Aləmlərin Rəbbinə həmd olsun.

Muhəmmədə, onun ailəsinə və əshabına

və onlara tabe olanlara, Allahın salamı və salatı olsun.

Allah! Allah! : Ey Qardaşlarım! Dininizin əsasına, onun əvvəli, axırı, təməli və başı olan Lə iləhə illə Allah şəhadətinə sım-sıx sarılın. Mənasını öyrənin. Onu da əhlini də sevin və bu kəlmənin əhlini, uzaqlarda olsalar belə Qardaşlar edin. Tağutlara küfr edin. Onlara düşmənçilık göstərib, buğz edin. Və hara da olsanız tağutları sevənlərə və ya onlar üçün mücadilə edənlərlə və ya onları təkfir etməyənlərə və ya "onlardan mənə nə?" və ya "Allah məni bu əməllərlə mükəlləf etmədi" deyənlərə buğz (nifrət və ədavət) edin. Belələri Allah haqqında yalan söyləyrək Uca Allaha iftira atanlardır. Əksinə Allah onu, bu işlərdə mükəlləf etmış və bununla kifayətlənməyib, onları inkar (küfr) etməyi, qardaşları və uşaqları olsalar belə, onlardan uzaqlaşmağı fərz etmışdır.

Ey qardaşlarım! Bütün bu deyilənlərdən azı dişləriniz ilə yapışın! Umulur ki, belə olsanız Rəbbinizə, şirk qoşmamış kimsələr olaraq qovuşarsınız. Allahım, canımızı Müsəlman olaraq al və bizləri salehlərdən et!

Muhəmməd ibn Əbdülvəhhab .